

LIBELLI 9
D.E.
ECCLESIASTICA
ET POLITICA
POTESTATE.

ELENCHVS.

PRO SVPREMA ROMANI
Pontificis in Ecclesiam autoritate

AD ILLVSTRISS. ET REVERENDISS.
S. R. E. Cardinalem Dom. IACOBVM DAVY
DV PERRON, Senonum Archiepiscopum
Galliarum & Germaniæ Primatem & magnum
Franciæ Eleemosynarium, &c.

Autore ANDREA DV VAL Doctore Sor-
bonico, & sacre Theologiæ in Parisiensi
Academia Regio Professore.

PARISIIS,
Apud FRANCISCVM IACQVIN, in
vico Latomorum.

Anno M. D C. XII.

CVM APPROBATIONE DOCTORVM.

ILLVSTRISSIMO

AC REVERENDISSIMO
S. R. E. CARDINALI D. D. IAC.
DAVY DV PERRON, Senonum Ar-
chiepiscopo, Galliarum & Germaniæ Pri-
mati, magnoque Franciæ Elecmofyna-
rio, &c.

ANDREAS DV VAL,
Doctör Sorbonicus, & Regius
Theologiæ Professor. S. D.

ENIT *in manus meas*
(Illustris. Cardinalis)
Anonymus quidam li-
bellus nuper editus de
Ecclesiasticâ & Politicâ potestate.
Eum ego ipsa tituli specie, reique
dignitate allectus cum dignum iu-
dicarem qui legeretur, ut-primùm
potui ultro suscepi perlegendum:

Sed cum libri facies auctoris nomen non proderet, nec Typographi praelum, aut venditoris domum designaret, nullaque Theologorum approbatione liber esset obsignatus, sub specioso illo flore tituli grauioris pestilentem spurie cuiusdam doctrina auram contineri statim sum suspicatus: neque profecto iudicium fefellit euentus. Cum enim numeros libelli omnes, adhibito diligentiori examine sigillatim, ac intentè expendissem, eum erroneis documentis, ne dicam hereticis passim conspersum manifestè deprehendi. Quæ cum viderem non sine magno Ecclesiæ Catholicæ, & sanctæ sedis Apostolicæ damno & iniuriâ indies latius serpere, & ad euidentem animarum perniciem disseminari, è re Christianâ fore putavi, si ad hæc pessimarum opinionum monstra

debellanda, & ad tot errorum maculas, priusquam altius insiderent & inueterarent eluendas, memet accingere. Maxime vero cum inde non minima labes Sorbona nostra candorem ac puritatem inficere ac debonestare videretur. Et id quidem negotij eò libentius ac securius suscepi, quòd ad corruptissimi istius libelli iustam exauthorationem tue authoritatis grauisimum pòdus accesserit, qui còvocato selectiorum antistitum cœtus Anonymum hunc libellum falsi redargueris, & censorià notà dignum iudicaueris. Cui tam prudenti responso, imo decreto tam sancto & iusto, si quis obsistere audeat, non modo gnauiter impudēs, sed & Ecclesiastica Hierarchie pacisque Christiane perturbator habebitur. Atque hoc est quod apologetico meo libello institui demonstrare, Car-

dinalis Illustris. quem tibi amplissi-
maque dignitati tuae, pro eo ac debui
offerendum consecrādumque putavi,
Tibi, inquam, quem tota Gallia, imo
& Christianus orbis uniuersus suspi-
cit ac veneratur, & qui in hāc causā
sedisti iudex arbiterque equissimus.
Spero honorati tui nominis inscriptio-
nem huic meo libello prepositam, non
libellum modò, quem à me sincerus pu-
blica utilitatis amor expressit, sed &
Auctorem qui se tibi profitetur de-
uinctissimū, ab aduersariorum acu-
leis facile vindicaturam. Bene vale,
è Sorbonā tuā pridie Nonas Martij,
Ann. 1612.

INDEX

REFVTATIONVM

LIBELLI DE ECCLESIASTICA

& Politicâ Potestate, cuius Author
in decursu huius examinis
dicitur Anonymus.

1. ED ARGVITVR Anonymi principium, quo asserit partes esse per totum, & docetur esse quidem propter, non tamen per totum. pag. 12.
2. Quòd Christus fundando Ecclesiam priùs, essentialius, & immediatiùs clauas ipsi Ecclesiæ nõ dedit, quàm D. Petro & Apostolis, seu quàm Pontifici ac Prælati. pag. 13.
3. Quòd hæc propositio sapiat hæresim, nempe propriè datas esse clauas Ecclesiæ. pag. 22.
4. Quòd ineptè, falsò & temerè dixerit, Christum per hæc verba Dic Ecclesiæ, Ecclesiam sufficientem & Architectonicam constituisse. pag. 24.
5. Quòd similiter falsum sit, Christum suos Apostolos collectiue misisse, id est eis simul & coniunctim iurisdictionem contulisse. pag. 29.
9. Explicatur quomodo intelligèdi sunt Cyprianus & Augustinus quando dixerunt clauas esse datas vnitati, vbi expositio contraria Authoris Anonymi reprehenditur. pag. 31.
7. Exponitur quod ex B. Bernardo adfert, & in eum retorquetur. pag. 37.

- 8 Quòd falsò & cum iniuriâ Prælatorum dixerit, potestatem Ecclesiæ in facultate excommunicandi con-
quiescere. pag. 39.
- 9 Quòd electiones non sint de iure diuino & natura-
li, Vbi ostenditur propositionem Authoris Anonymi
Pontifici, Regi, Prælatis, totique Regno Gallie inin-
riam maximam inferre. pag. 42.
- 10 Quòd seditiosè & temere dixerit omnem Principa-
tum quoad vim coactiuam ab hominum consensu
pendere. p. 48.
- 11 Quòd definitio Ecclesiæ ab eo allata mala sit, & hæ-
resim manifestè sapiat, & in eâ cõtineantur quedam
regi iniuriosa. pag. 52.
- 12 Quòd schismaticè & cum Philippo Morneo dixe-
rit Ecclesiam posse subsistere sine Papâ. pag. 54.
- 13 Notatur mendacium, quo sedem Pontificiam per 7.
annos vacasse scribit, cum ne-quidem per tres vacau-
erit. p. 59.
- 14 Non esse oligarchiã quando Pontifex aliq; ab Epif-
copis pro Ecclesiæ rebus cogit, eo siquidem nomine sa-
crum Cardinaliũ collegium sugillat. Anonymus. p. 61.
- 15 Quòd ad hæresim Aërianam quâ Paræci aut sacer-
dotes æquantur Episcopis, accedat Anonymus. p. 65.
- 16 Infallibilitatẽ decernendi non esse in Concilio Pon-
tificæ destituto. Vbi reprehenditur Anonymus quòd à
multitudine Prælatorum Concilij Valorem & infal-
libilitatem petat. pag. 68.
- 17 Non esse de fide Pontificem habere infallibilitatem
decernendi, certius tamen & probabilius esse eum

quatenus agit *ut Pontifex, illam habere.* pag. 72.

- 18 *Quòd destruat Anonymus statum Ecclesie Monarchicū, cum dicit ad iustam moderationem non vnius tantum Romani Pontificis, sed duorum aut trium cōsensum requiri.* pag. 75.
- 19 *Pontifici presentia in Concilijs non adimere Episcopis ius definiendi,* pag. 76.
- 20 *Expositio hæretica Anonymi, quâ promissionem Christi de fide Petri non defecturâ, ad solum tempus passionis refert.* pag. 79.
- 21 *De fallaciâ dicti secundum quid, ad dictum simpliciter.* pag. 85.
- 22 *Propositio Anonymi seditiosa: præstat lege quâ Rege gubernari, vbi ostenditur eam hæreticis favere.* pag. 86.
- 23 *Anonymū viam sternere ad inobedientiam, & ad appellationes continuas, cum decretales & bullas Pontificum affirmat non esse recipiendas, nisi antiquis conformes sint: vbi ostenditur eum Canonem Si Romanorum & Canonem omnia falso citasse.* pag. 92.
- 24 *Hæresi affine esse quod ait, omnes decretales editas ante Nicenum Conciliū esse exiguæ fidei. & de Hincmaro Rhemensi.* pag. 94.
- 25 *Lutheri, Caluini, & Valdensium propositio, Ponticem non posse condere Canones.* pag. 99.
- 26 *Contra fidem esse hanc Anonymi propositionem, à Gregorij VII. tēpore omnes nationes Christianas fuisse summis ignorantia. tenebris consopitas. & de Gregorio VII.* pag. 109.

- 27 *Pessimè sentire Anonymum cum innuit Pontificem esse superfluum, & non necessarium. pag. 112.*
- 28 *Quòd summus Pontifex sine Concilio Episcoporum Aristocratico excommunicationes legitimè ferat, & olim tulerit. pag. 115.*
- 29 *Quòd imprudent er adduxerit Anonymus Verba illa Christi, Regnum meum nò est de hoc mundo, & vulpes foueas habent, filius autè hominis non habet vbi caput reclinet. pag. 119.*
- 30 *Quòd adulterauerit dictum Constantini, vos intra, ego autem extra à Deo Episcopus constitutus sum. pag. 120.*
- 31 *Exponitur dictum Optati Mileuitani Ecclesia est in Republicâ. pag. 123.*
- 32 *Schismatica propositio, Principes politicos posse Concilia Oecumenica conuocare. pag. 127.*
- 33 *Quòd Petrus non sit per Ecclesiam. pag. 133.*
- 34 *Quòd Anonymus ignoranter, nedicam hæreticè distinxerit statum à Regimine, & illum voluerit Monarchicum, hoc verò Aristocraticum. pag. 138.*
- 35 *Explicantur duæ propositiones quas dicit non esse vnius assus. pag. 139.*
- 36 *Quòd falsa & stulta sit ea propositio, nos nò posse esse beatos nisi libertate ferendæ sententiæ in Concilijs. pag. 141.*
- 37 *Quòd Papa solù deponi possit propter hæresim. p. 143*
- 38 *Quòd summi Pontifices etiam in propriâ causâ audiendi sint. pag. 148.*
- 39 *Quòd Catholici non sint despoticè Pontifici Romano subiecti, etiamsi ipse sit supremus in Ecclesia. pag. 150*

- 40 *Quòd Anonymus contradicat decretis Facultatis
Parisiensis. pag. 152.*
- 41 *Recensentur Doctores Parisienses, à quibus recessit
Anonymus, locupletissima contra ipsum testimonia.
pag. 193.*
- 42 *Brevis ad Anonymum exhortatio. pag. 159.*

AD LECTOREM.

Pag. 60. linea 3. pro, Galeo, lege, Galetio, ibidem linea 5. pro,
Marcellinus, lege, Marcellus. pag. 64. linea 4. pro, εμοῦστων,
lege, ὁμοῦστων. Si quæ alia occurrant, benigne si placeat excusato.

Approbatio Doctorum.

NOS subſignati Doctores in alma Theologiæ Facultate Pariſienſi indubiã, ſtatam, & conſtantem fidem facimus, integrè & accuratè nos perlegiſſe codicem hunc à Magiſtro ANDREA DV VAL, in eadem Facultate Regio Theologiæ Profefſore editum, ad vindicandam à calumniis & impoſturis Libelli nuper ab Anonymo quodam conſarcinati authoritatem & dignitatem ſanctiſſimi Domini N. Papæ in Eccleſiâ Catholicâ & Romanâ κορυφαιοτάτης, in quo quidem codice apologetico, nihil viſum eſt nobis quod auitæ & patriæ ſanctorum Patrum, ſacrorum Cõciliorum fidei, aut decretis noſtræ Facultatis Theologiæ minùs cohereat, imo præclara quæque habet rationum & authoritatũ ἐπιχειρήματα, quibus deinceps & mala ſcripturientium cõtra Romanum illum apicem ſcabies conſopiat, & obloquentium optimo illi Catholicorum omnium Parenti incoercibilis lingua quaſi ranarum ſcriphiarum æternũ requieſcat. E muſeis noſtris in Academia Pariſienſi 3. Nonas Martias 1612.

GESLIN.

FROGER.

LIBELLI
DE ECCLESIASTICA
ET POLITICA POTESTATE
ELENCHVS.

NON ingratum fore arbitror, si Libelli de Ecclesiasticâ & Politicâ potestate, paucis ab hinc mensibus in hac vrbe editi, sed nescio quo pudore, arguente credo conscientia, in scrinio diu antea asseruati, errores detegam: simulque in transcurso absque ampliori refutatione, ne actum agere videar, in eos animaduertam. Sic enim & breuitate, fastidio lectorum occurram; errorum redargutione, errantium saluti consulam;

A

& veritatis ostensione Sorbonam nostram Libello illo miserrimè difficillam, quantum in me erit, refarciam: Et quamvis authorem eò deuenisse non putem, vt ad hæreticorum castra tanquam Ecclesiæ perduellis trāsfigerit, aut vnquam vt credo transfugiet; dissimulare tamen nequeo, quin magnam ad conflandum scisma, contra supremum Ecclesiæ moderatorem, Romanum nempe Pontificem, suis numeris accessionem parauerit, ne dicam apertissimam & largissimam viam strauerit: in quo meminisse certè debuit similitudinis à se toties repetitæ, summum nempe Pontificem esse in Ecclesiâ quod in homine est oculus, vnde vt oculus nunquam nisi cum euidenti periculo contrectatur, sic nec sacra & intemeranda Pontificis auctoritas, sine magnâ & euidente

animarum perniciose contrectari, in
dubium reuocari ne-dum perne-
gari vnquam potest: Hac enim de
Ecclesiæ medietate sublatâ (si ta-
men ipsa tunc superstes esse valeat)
nullum amplius Catholicis, ad se-
de hæresibus in eos irruentibus
vindican-dum, restat remedium:

Hic in tres partes, inquit Hiero- Epistola
ad Dama-
sum.
*nymus, scissa est Ecclesia, me ad se fe-
stinat rapere Meletius, Ego interim
clamito, si quis Cathedra Petri iun-
gitur, meus est. Quisquis extra hanc
domum Agnum comederit prophanus
est, si quis in arcâ Noë non fuerit per-
ibit regnante diluuiio: Et vt in corpo-
re humano ex Chirurgorum indu-
bitatâ maximâ non aliunde quam
ex solutione continui nascitur do-
lor: Sic in mystico Christi cor-
pore non ex alio fonte hæreses, scis-
mata, dissidia & cæteræ id genus
humani generis pestes prodire so-*

lent, quam quia vni eique supremo in Ecclesiâ pastori non obeditur: Quo din mundo Sol, quod in corpore oculus, quod in arbore radix, quod in fluuio fons, quod in grege pastor, hoc in Ecclesiâ supremus est Pontifex: abstrahatur radius à Sole, eruatur oculus à corpore, ramus à radice præscindatur, fluuius à fonte diuertat, & grex à pastore segregetur, nunquid vniuersa hæc quamprimùm emori & in interitum ruere necesse est? Narrant rerum naturalium indagatores Hyæná ferocissimum animal ita ouium greges circuire, vt pastorem primò tantùm petat, naturæ miro instinctu, quòd eo fugato, aut deuorato in vniuersum gregem liberiùs & faciliùs sæuiat: Quæ cum attétiore mente perpenderem, sensi me ad parandam aliqualem prædicto libello responsionem impulsam:

eoque ardentius quod multos calamitose hoc tēpore de scismate, & defectione à sanctâ sede Apostolicâ (& si Catholicorum nomen & insignia præ se ferant) cogitare videam. Deinde cum author eo collimare videatur, vt omnibus persuasum velit doctrinam suam non esse priuatâ, sed communem totius Sorbonæ, quæ hodie tot tantisque claret Doctōribus, à quibus cum proficisci credetur, facilius & dulcius virus illius narcoticū propinabit, Ego de huiusce Facultatis gremio licet omnium minimus, venienti illi morbo occurrere statui, imposturâ hominis detegere, & doctrinam illius non esse communem sed priuatam ostendere, vt caueât monitore Augustino, qui eam tenere voluerint, ne cōmuni & Catholicâ cum euidenti salutis periculo iustè & meritò à Deo priuentur.

Paucis ergo rem ipsam aggrediemur : & ne quis primo in limine offendat, protestationes lubet præmittere ad instar nostræ Facultatis Baccalaureorum. Protestor itaque me toto hoc opere abstinere velle ab eis quæ vel potestatem regiam tantillum possunt imminuere, aut sacrorum & œcumenicorum cõciliorum auctoritatem labefactare, aut libertates immunitates & priuilegia Ecclesiæ Gallicanæ conuellere, aut Magistratum secularem vel minimùm lædere, aut decretis Facultatis Parisiensis aduersari, itaut si quid mihi in progressu istius examinis exciderit (quod tamen non euenturum spero) vel celeritati calami, vel mentis meæ festinationi attribuendum velim. Et ne quem nostri huius instituti ratio lateat, primùm quidem quæ in formâ animaduertenda ve-

niunt breuiter proferemus, tum ad materiam, eiusque parentissimos errores disputationem nostrâ conuertemus. In quâ quamuis animus sit, cōtra ea quæ receptissimis veritatibus aduersatur manus præcipuè conferere, ea tamen referre non desinemus, quibus auctor sibi apertissimè contradicit, vt quisque iudicet, quanti ab omnibus fieri debeat, qui non modò cum veritate pugnat, sed ne quidem cum seipso consentit.

Quod itaque spectat ad formã, in eâ peccat grauissimè, vnde meritò à Prætore in ius vocandus esset. Primum enim duo decreta facultatis Theologicæ ad calcè libelli apponit. vnū anno 1429. datum. alterū quod sex articulos tēpore Francisci primi editos complectitur. Id autem motu proprio, & absque vllò Facultatis mandato, imò quoad ar-

tuculos contra expressam illius prohibitionem anno 1610. Kalendis Iulij factam, præsumpsit. Secundò in programmate horum decretorum ita habet. *Decreta facultatis Parisiensis de Potestate Ecclesiastica, & primatu summi Pontificis contra sectarios huius sæculi: vbi per sectarios non potest hæreticos saltem ratione decreti primi intelligere, quippe cum aduersus eos tantum latum sit, qui Papæ nimum, vt putat, tribuebant & etiamnum tribuunt, qui certè non sunt hæretici, cum nondum in Ecclesiâ grassarentur; tantumque abest vt ipsi nimum Pontifici tribuant, quin potius omnem ei potestatem in Ecclesiam adimunt: igitur velit nolit fateatur necesse est, se famoso illo sectariorum nomine contra mentem Facultatis, catholicos iurium sedis Apostolicæ propugnatores*

hæresis insimulare. Ex quo satis cuius constare potest, cum nondū abieciſſe erroneam illam opinionem, quam in ſcholâ Dominicanorum Pariſienſium, coram illuſtriſſimo Cardinale Perronio nuper impudentiſſimè profeſſus eſt, de fide eſſe Concilium eſſe ſupra Papam, cuius falſitas à magno illo Cardinale validis rationibus in ampliffimis illis Comitibus demōſtrata eſt. Et ſi enim Pariſienſis Academia ſtet à partibus Conciliorum generalium, non tamen propterea unitatem cum cæteris Academiis diſcindit, neque earum Doctores prodeuiſi à fide habet, aut vnquam habuit. Et quamvis in aſſertionem magis quam in aſſertorem inſurgere ſtatuerim, prætereire tamen nō poſſum hominis malè affecti animum, qui in recensendis proteſtationibus Baccalaureorum, tantum

meminit decretorum Concilio-
rum generalium, & Facultatis Pari-
siensis, prætermittens contra mo-
rem, summorum Põtificum, quod
de industriâ fecit, ut potestaté con-
dendi canones, contra quam toto
libro debacchatur, ipsis summis
Põtificibus faciliùs adimeret. Quin
etiam cum fraudis dolique mali-
reum iudicauerim, quòd ad calcẽ
libelli dixerit, *hæc Ecclesiæ Catholi-
cæ subiecta sunt*, omittendo adhuc
contra morem *Apostolicæ & Ro-
manæ*, quæ tamen sola dici potest
Catholica. Sic enim Ambros. *per-
contatus est olim ab Episcopo, utrum
cum Episcopis Catholicis, id est, cum
Romana Ecclesiâ consentiret; & Hie-
ronymus, fidem tuam, inquit, quam
vocas eam-ne quam Romana colit
Ecclesiâ? si Romanam respõderis, ergo
Catholici sumus. Ita ut non aliter
quàm per Romanæ Ecclesiæ pro-*

Orat. de
Satyro
fratre.

L. I. Apol.
I. contra
Ruff.

fessionem Catholici ab hæreticis
 fecernantur. Vnde ab authore
 sine graui offensâ istud omitti non
 potuit. Missos facio leuiore in for-
 mâ defectus, vt quòd Liber sit ano-
 nymus, quòd omiffum nomen Ty-
 pographi, quòd approbatione Do-
 ctorum careat, quòd importuno
 tempore & loco sit editus, idque
 contra consilium grauissimorum
 Doctorum, qui libellum hunc ti-
 neis, blattis, muribus relinquendû
 iudicârunt. Ad errores venio.

D. Gama-
 che & He-
 bert.

Vulgare est atque indubitata fidei x. pag.
axioma, Deum & naturam prius at-
que immediatiùs, ad totû suppositum,
quàm ad aliquam partem suppositi,
quamuis nobilissimam intendere, eam-
que ob causam facultatem videndi
toti datam esse homini, nam oculus
per & propter hominem.

De hoc axioma tenon magno-
 pere laboramus, neque enim Phi-

losophos, sed Theologos agimus.
 Doctorem tamen anonymum hoc
 vnum scire velim, vt se soluendo è
 portu grauiter allisisse agnoscat, &
 quæ prauo isto sunt inchoata prin-
 cipio, peiorem finem esse habitura
 non dubitet. Nam etsi certum sit
 oculum esse propter hominem, seu
 potius ad illius conseruationem &
 directionem, falsum tamen est esse
 per hominẽ. Primò quia simul sũt
 oculus & homo, neque vnus est al-
 tero prior, aut posterior. Quinimo
 cum oculus sit pars hominis, &
 partes totum ipsum ordine saltem
 naturæ præcedãt, potius homo erit
 per oculũ & alias partes, quàm ipse
 per hominem. Deinde caussa fina-
 lis & efficiens numquam in vnum
 & idem coëunt (si vnum Deum ex-
 ceperis) finalis enim mouet quate-
 nus absens, efficiẽs vero vt præsens,
 illa solum metaphoricè, hæc vero

physicè, & realiter, illa actionem intentione præcedit, & in executione sequitur, at vero efficiens contra. Sed quid authorem impulit, ut similitudinem oculi potius quàm capitis assumeret? cum vtrumque sit pars hominis, & propter hominem? Nihil certè, nisi quod in Pontifice dignitas illa capitis ipsi displicet. Quid enim est quod toties inculcat *Pontificem esse caput secundum quid, ministeriale, instrumentarium, secundarium, accidentale*, nisi ut eam omnino cõuellat, destruatque? Sed de hoc infra vberius.

Schola Parisiensis hoc infallibili munita firmamento, congruenter ad Pag. L.
mentem omnium antiquorum perpetuò constanterque docuit, Christum fundando Ecclesiam, prius, immediatiùs, atque essentialiùs claves siue iurisdictionem toti dedisse Ecclesie, quàm Petro.

Sed imprimis ubi vnquam apud Philosophos reperit, *essentialius*? rerum enim essentiaë indiuisibiles sunt, & similes numeris qui additâ aut detractâ vnitâ illicò mutantur: ideoque magis & minùs nunquam suscipiunt. Vbi pariter *immediatius*? immediatum quippe est priuatio mediij, quæ magis & minus similiter non suscipit. Sed syllogismum authoris, veriùs dixerim paralogismum expendamus. *Deus & Natura priùs, immediatius & essentialius ad totum quàm ad partem intendunt: Sed Ecclesia est totum, Pontifex vero pars; ergo priùs Ecclesie quàm Pontifici claues dedit.* Idem pænè est ac si diceret, Cœli mouentur ab intelligentiâ; atqui coruus est niger; ergo sanguis est in arterijs. In quâ enim quæso propositionum, attributum conclusionis iuxta præscriptum Dialecticorù præ-

fuit? Nō miror si ex malâ hâc Dialectica peior Theologia nascatur. Sed eius axiomate eum referiamus. *Deus & Natura priùs, immediatiùs, & essentialiùs ad totum quàm ad partem nobilissimam intendunt*, sed regnum Gallix est totú, Rex verò pars eaque nobilissima; ergo *priùs, immediatiùs, & essentialiùs*, potestas regno quàm regi data est. Item, Deus & Natura priùs ad totâ dicecesim quàm ad partem nempe Episcopum intendunt, ergo *priùs & immediatiùs* iurisdictione dicecesi quàm Episcopo data est. Ciuitas similiter est totum, Iudex verò pars; ergo Rex priùs ciuitati quàm Iudici cōfert iurisdictionem. Quorum omnium illationum falsitas sese, vt forex suo indicio, manifestissimè prodit. Est-ne itaque illud firmamentum infallibile? est-ne perenne illud æs Facultatis Pari-

fiensis, quo tanquam præualido scuto, omnes aduersariæ machinæ statim retunduntur, & concidunt? Imo-verò audenter affirmauerim Doctores Parisienses infirmiore isto fundamento minimè niti, cū illud tantum ad exornandas suas rationes proferre soleant, & quamuis illud tanquam verum assumerent, immerito tamen & impudenter quod ab vno aut altero doctore assumitur, toti Facultati imputari. Sed informe eius argumentum ad ad formam quæso reducamus. Deus & Natura priùs, immediatiùs, & essentialiùs ad totum quàm ad partem intendunt, Ecclesia est totum, Pótifex vero pars, ergo Deus priùs & immediatiùs ad Ecclesiam intendit. Quis dubitat? Nam Rex propter regnum, Pastor propter gregem, & Pontifex propter Ecclesiam. Sed falsò postea colligitur,
 ergo

ergo prius Ecclesiæ quàm Pontifici datæ sunt clauēs, neque enim prius Reipublicæ, & gregi, quàm Regi, & Pastori, data est authoritas, etiamsi ad ea prius Deus, & Natura respexerint. Quamobrè nullè propriè communitati Ecclesiæ clauēs datæ sunt, sed tantum Pontifici & Prælatis: quod primum facilè probatur similitudinè oculi & hominis: Solus enim oculus essentialiter, & immediatè videt: Homo vero denominatiuè & mediatè, nempè per oculù: Atqui ex authore D. Petrus alijque Prælati sunt veluti oculus, Ecclesia vero veluti homo, ergo solus Petrus & alij Prælati Iurisdictionè essentialiter, & immediatè habebunt. Deinde licet partes hominis per se non agerent, sed duntaxat per corpus non tamen propterea sequeretur partes corporis mystici, qualis est Ecclesia per se nō agere, quia sunt supposita per se subsistentia, quæ per

eagere videmus. Tales sunt Prælati, & Pontifex: igitur proprie & per se claves sunt habituri. Tertio Ecclesia dupliciter consideratur, vel vt diffusa per orbem, vel vt in cōcilio cōgregata si prius, nullas habet claves, siquidē prout est diffusa nullum actum iurisdictionis exercet, non decernit, non leges condit, nec alia præstat, quæ sunt iurisdictionis, sed tantum leges & decretales obseruat & exequitur. Si posterius, quatenus est in Concilio vnita, ea quidem habet claves: Concilium enim decernit leges cōdit negotia Ecclesiæ componit, &c. Attamen quia hæc Concilio conueniunt, quatenus ex Prælati coalescit, accommodatiùs semper dicitur, Pontifici, & Prælati, potius quàm Ecclesiæ claves esse datas: Illudque testimoniis ab authore allatis patet: Mathei 18. *Quæcumque ligaueritis, Lucae 10. Designauit Dominus, 72. & misit. Ioannis 17. Sicut me eos misisti in mundum, &c.*

His enim & similibus tantum efficitur Prælatos non Ecclesiæ communitatem habere iurisdictionem: unde consequenter falsa est, hæc expositio Christum nempe, quoties Apostolos in plurali alloquitur Ecclesiam semper intelligere: Si enim ita sit, unde nam, quæso, constabit Apostolos peculiariter, & seorsim iurisdictionem habuisse, si quidem cum eos Christus est alloquutus Ecclesiæ communitatem, ut ipse vult intelligebat, eique claves conferebat: Atqui certum est Apostolos seorsim iurisdictionem habuisse, cum eam seorsim exercuerint. Igitur Christus non Ecclesiæ communitati, sed Apostolis claves contulit. Deinde Lutheranismum sapit ista expositio: Si enim claves communitati datæ sunt, ergo omnes tanquam Sacerdotes, ut volebat Lutherus ligare, absolueret, & prædicare, poterunt,

cum sint illius communitatis partes: quod à vero abhorret. Tertiò, data hypothefi, quòd Prælati omnes de medio tollerentur poffet Ecclefia iuxta hanc expofitionem iurisdictionem tunc per fe exercere: quia fecundum authorem claves haberet: hoc autem eft erroneum, quia tunc Ecclefia redacta effet ad folos laicos nullam in Ecclefia iurisdictionem habentes: Iftud certè Anonymum in errorem induxit, quod putauerit idem eſſe dari multis, & dari communitati, quæ tamen longe diuerfa funt: In Aristocratico enim regimine in multis optimatibus eſt authoritas: non tamen in tota communitate: Denique, *toti Eccleſie date ſunt claves ea de cauſſa*, inquit, *quia date ſunt propter Eccleſiam ſicut Facultas videndi propter hominem*: Ergo cum abiectiſſimi quique vt Cerdones lanij baiuli Eccleſie

fiam componant, & propter ipsos non minùs quàm propter alios datę sint clauēs, sequitur necessariò, ipsis contemptissimis alioquin hominibus clauēs esse à Christo concessas; quod tamen à veritate alienissimum nemò est qui non faciliè videat. Non ignoro hæc omnia præter mentem Anonymi auctoris inferri, sed ex ouis quæ posuit faciliè est tales pullos excludere. Dicam ingenuè cum miserè detortum illum Scripturę sensum animo reuoluerem, occurrit quod Bernardus scribit ad Innocētium, Anonymo auctori mirè conueniens.

In Franciâ habemus nouum de vete- Epist.
ri Magistro Theologũ, qui ab ineunte 190.
etate, in arte Dialecticâ lusit, & nunc
in Scripturis sanctis insanit, olim dam-
nata & sopita dogmata suscitare co-
natur, insuper & noua addit.

Quandoquidem tota iurisdictio.

Pag. I.
N. I.

Ecclesiastica ei, nempe Ecclesiæ, primario, propriè ac essentialiter conuenit.

Hæresim sapit hæc propositio. Primùm enim si verbum illud *propriè*, quatenus improprio opponitur, sumatur; summus Pontifex impropriè tantùm iurisdictionem habebit, quod dictu impium est, nedum hæreticum. Si verò vt est proprium quarto modo, quod omni soli & semper conuenit, soli ergo Ecclesiæ nullique præter ipsã alteri iurisdictione cõueniet. quod secundum nemo similiter citra hæresim defendet, & testimonia iam allata luculenter probant. Sed quomodo adhuc subdit auctor *essentialiter*, atque *primario*, cùm iam constet iurisdictionẽ ministris datam? Potestas enim iurisdictionis, ex Gerdone, & Almaino, est facultas propinqua dicendi ius, & vbi externa

De potest. Eccl. considerat. 4.
De potestate Eccl. c. 2.

est, in inuitum & renitentem; atqui Ecclesia seorsim à Prælatiſ ſumpra nullum ius dicit, nec poteſt dicere: Sic enim laicos duntaxat complectitur. niſi fortè cum nouatoribus quibuſdam, ad laicos tanquam ad triarios Eccleſiæ ſummam reducamus. Deinde quibus ex officio incumbit regere, hiſ competit iuriſdictio; Eccleſia ſeorsim à Prælatiſ & præfertim ſummo, non regit, ſed regitur, (niſi eam fortè Anachardiſ Remplicam faciamus, in quâ ſapientes reguntur à ſtultis) ne ergo amplius auctor Anonymus toto ſuo libello blateret, iuriſdictionis clauſes primariò, propriè & eſſentialiter Eccleſiæ datas eſſe; cùm propriè, vt loquuntur, quarto modo Prælatiſ & præfertim ſummo conueniant. Quamuiſ tamen ad Eccleſiæ ædificationem tanquam ad finem, & non ad deſtructionem da-

te sint, ex prioris ad Corinth. 3. *Nemo gloriatur in hominibus, omnia enim vestra sunt* (id est Ecclesiæ) *sive Paulus, sive Apollo, sive Cephas, sive mundus, sive vita, sive mors, sive presentia, sive futura, omnia enim vestra sunt, vos autem Christi, Christus autem Dei.*

Pag. 2.
N. 2.

Enimvero cum Matth. 16. verbo futuri temporis claves nomine totius Ecclesiæ B. Petro despondisset, Ego tibi dabo claves regni cælorum, tum deum eas actu confert ordini Hierarchico, Matth. 18. ubi Christus sufficientē & Architectonicem Ecclesiam ita constituit, dic Ecclesiæ.

Istud non minùs quàm priora ineptum, falsum, & temerarium. primùm quia Christus remittendo incorrigibilem ad Ecclesiam, non tam potestatem eius instituit, quàm supponit: deinde eò loci per Ecclesiam intelligendus est Pastor:

ita enim Chrysoſtomus, *dic Eccleſiæ*, id eſt Præſulibus, Euthymius Præſidentibus, Ianſenius & reliqui, quorum ampliffima teſtimonia proferrem, niſi ſtuderem promiſſæ breuitati. Rationes itaque tātū adducemus. Prima eſt, cū ordo correptionis fraternæ à Chriſto hīc præſcribatur, ſi Eccleſiæ nomine cœtus fidelium veniat, laicus qui Prælatum non adiit, toti Eccleſiæ fratrem incorrigibilem denuntiare debet, cuius denuntiationem ſi ipſe contemnat, Ethnicus & publicanus habebitur, id eſt excommunicatus; quod certè non ordo ſed ἀταξία, & confuſio, non Catholicum, ſed Illyrici & Brentij dogma eſt. Deinde cum poſtea ſubdat Chriſtus, *ſi Eccleſiam non audierit*, Eccleſia certè non aliter quàm per Prælatos auditur: ſoli enim in medio Eccleſiæ os aperiant & loquun-

L. de E-
piſc. elect.
In prolegi-
contra
Pet. Soto.

tur. Tertiò ex consequentibus fati constat, remittendos esse peccatores ad solos Prælatos, cum soli habeant potestatem ligandi & soluendi, de quâ statim Christus cum Apostolis sermonem instituit. *Amē amen dico vobis quęcumque ligaueritis:* ex quo faciliè argumentum in authorem retorqueo, Christus nomine Ecclesię Prælatos intellexit, atqui tunc ex ipso sufficientem, & Architectonicam potestatem contulit, ergo Prælati soli eã sunt præditi, non Ecclesia: nec dicat Christum ibi alloqui D. Petrum, eumque ad Ecclesiam pro denuntian- do fratre remittere, his verbis. *Respiciens Iesus in discipulos suos, dixit Simoni Petro. Si peccauerit in te frater tuus;* facilis enim est responsio. Petrus tunc nec Sacerdos, nec Pastor, nec Pontifex erat, sed tantum subditus & laicus, vnde non mi-

rum si eum ad Prælatum pro fratris delinquentis denuntiatione remiserit. Sed quæso, te author Anonyme, quomodo ex hoc scripturæ loco colligis istam Ecclesiæ Architectonicam potestatem, vel potius, *ἀνταρχείαν* esto (quod tamen falsum) potestas excommunicandi ei tunc collata fuerit; An hoc ad perfectam illius constitutionem satis est? Vbi caput, vbi Prælati, Sacerdotes, & cætera officia quæ nõ minùs quàm excommunicandi potestas ad *ἀνταρχείαν* illam debent concurrere? Sed video quid velis & quò tendas; Ecclesiam nempe absque capite posse subsistere, & Pontificem Romanum ei esse duntaxat accidentalem: finiam, si contra te

De potestate Ecclesiastica cap. 3.

Almainum protulero, qui expressè docet nulli supposito datã fuisse potestatem iurisdictionis nisi quando Ioh. ultimo, post resurrectione-

nem suam Christus dixit Petro, *pasce oues meas*, etiamsi (inquit) esset antea aliqui Sacerdotes, ut pote ab eo in cœnâ consecrati. ex quo similiter concidit quod ais Ecclesiam habuisse realem missionem, quando Lucæ 10. *Designauit Dominus et alios septuaginta duos et misit eos binos*, nam etsi verum sit habuisse tunc prædicandi potestatem, & Apostolatam præcessisse Sacerdotium, non tamẽ propterea consequitur, eos per istam missionem omnes actus iurisdictionis habuisse. nondum erant baptizati, nondum Sacerdotes, nõ ergo omnem iurisdictionem habuerunt. Itẽ quotidie concionatores ad prædicandum mittuntur à Prælatis, nec tamen per Diœcesim aliã iurisdictione fruuntur. Plura hac de re non dicam, sat mihi errores tuos enotasse, hos nosse refutasse est.

Christus autem omnes Apostolos, Pag. 2.
 atque discipulos, qui Episcopalem, & N. 2.
 Presbyteralem ordinem referebant,
 immediatè, individue, & collectiue
 misit, sicut & à patre suo, id est, cum
 iustâ, & spiritali authoritate ad
 Ecclesiam regendam necessariâ, missus
 fuerat.

Vnum in hoc duntaxat me
 mouet, nempe Christum Apосто-
 los collectiue misisse: cum enim
 per missionē, iurisdictionem sem-
 per author intelligat, si Apostoli
 eam tantum collectiue habuerint,
 eam non nisi collectiue, & coacti
 in vnum exercere vnquam potue-
 runt, quod si dixerit certè hæresim
 dicet, cum de fide sit Pastores seor-
 sim iurisdictionem habere, & exer-
 cere: quod si tantum velit Chri-
 stum eos simul allocutum esse, si-
 mulque misisse, errat, & cōtradicit
 Ioannis vltimo, *Petre pasce oues*

meas: & Matth. 16. dabo tibi claves regni cælorum: quæ Petro nullique alteri conueniunt: Ambiguitas loquendi fucum certè lectoribus facit, vel certè conscientia quæ mille testes, eum redarguit. Lapsus tamè hic memoriâ videtur author. Christus (inquit) cùm Apostolis in plurali loquitur, de Ecclesiâ semper est intelligendus, cùm ergo dixit illis, Sicut me misit uiuens pater, ita & ego mitto vos, Ecclesiam misit, sed ad quos? certè non ad alios quàm ad Ecclesiam ipsam, idem ergo misit ad seipsum, Ecclesiam ad Ecclesiam. quod ineptum, ridiculum, & temerarium est.

Pag. 2.
N. 2.

Quibus verbis liquidò demonstratur Christum non tam uni & soli Petro, quàm unitati infallibilem clauium potestatem detulisse: ut D. Cyprianus & August. confirmant.

*Proh superi! quantum mortalia pectora cæca
Noctis habent!*

Tot errorum ac ignorantia maculis fœdatus est hic locus, tot falsimonij scatet & imposturis, ut mirum sit, imò miserum eò Theologum hominem deuenisse: Et certè vix scio vnde tot sordes incipiam eluere. Nam in citandis Canonibus falsitas est, in modo loquendi turpis ἀκυρολογία, in argumenti explicatione, & consequentiæ vi mera ignorantia, in propositione Anglicanum dogma, in sensu Canonum mira deprauatio, deniq; aperta auctoris contradictio.

Et falsitas quidem in citandis Canonibus huiusmodi est, quòd nulla in Canonibus allatis de infallibili clauium potestate fiat mētio, sed potius de excommunicatione & reconciliatione, quæ cum ad facti quæstionem spectent non po-

potest in ijs aliquando error non contingere: non enim dubitamus multos in terris anathematis vinculo ligari, qui tamen coram Deo liberi sunt, & absoluti. Modus verò loquendi omninò ineptus est & improprius. Quid enim sibi vult per infallibilem claviùm potestatem? Duæ à Theologis claves assignantur; vna Scientiæ, quæ ad fidei determinationem, & Canonũ institutionem: altera Iurisdictionis, quæ ad pœnas infligendas refertur. Sed primò improprium est clauem hanc iurisdictionis infallibile dicere, falsitas enim in solum intellectũ cadit nõ in voluntatem, in quâ tamen eiusmodi clavis tantum reponitur. Quod si de clauē scientiæ loquatur, velim sciat me non istam infallibilitatem in Concilio generali (hoc enim est quod ipse præcipuè intendit) Petro seu Pontifice

Pontifice destituto reponere. In hoc enim primò nulla est vnitas. Quam enim vnionem membra habent si non adherent capiti? Deinde cum ex Doctoribus, propterea infallibilitas sit in Concilio, quia Concilium vniuersalem per Prælatos repræsentat Ecclesiam, certè si Pontifex absit, eam non repræsentabit; erit enim corpus mutilum & imperfectum, potissimâ sui parte destitutum. Ex quo fit, vt tunc ea congregatio, etsi esset omnium totius orbis Episcoporum, non Conciliũ, sed conciliabulum & latrocinium Ephesinum dici deberet. Quamobrem perperam, imò falsò auctor asseruit, non tam vni & soli Petro, quàm vnitati clauis esse datas. Ignorantia etiam consequentiæ manifesta est, sic enim infert. *Christus misit in mundum Apostolos, & rogauit Patrem vt essent vnus, sicut ipse & Pa-*

ter unum sunt, ergo, inquit, claves unitati potius quàm uni concessit. Ludit certè de scripturis, quis enim hâc consequentiam non rideat & exhibilet? Rogat quidem Christus, ut summa sit inter Apostolos pro difseminando Euangelio animorum consensus, & sint sanctificati in veritate, sed non propterea claves unitati confert. Vbi enim verbum de potestate & clauibus? Ait quidem Christus se eos misisse in mundum, sed alia est potestas prædicandi, & alia ius dicendi; hæc enim duo ut iam ostendimus, longè diuersa sunt. Nisi fortè auctor cum Caluino omnia ad prædicationem referre velit. Sed & propositio dogma refert Anglicanum. Si enim magis unitati Ecclesiæ, quàm Petro & Prælati singulis collatæ sunt claves, cum Ecclesia seorsim à Prælati sumpta plebeios, idiotas, & abie-

etissimos quosque contineat, in ijs
 certè claves residere erit necesse,
 quod impium atq; hæreticū. Ca-
 nonum autem sensus omninò est
 deprauatus : Cyprianus enim Ca-
 none *loquitur* tantùm docet Chri- ^{24. q. 1.}
 stum post resurrectionē suam om-
 nibus Apostolis claves contulisse,
 Petrum tamen alijs eo fine prætu-
 lisse, vt ab vno hoc stipite Ecclesia
 vnitatem fortiretur, & in quolibet
 illius successore, qui vnicus semper
 existit, hanc vbique & perpetuò
 seruaret. Vult ergo Cyprianus cla-
 ues vnitati datas, id est, in finē vni-
 tatis: itaut Ecclesia non sit id quod
 claves habet, sed ad quod potestas,
 & vsus clauium tanquam in pro-
 prium finem refertur. Canon *alie-* ^{24. q. 1.}
nus tantùm de vnitate deprecā-
 tium, non iurisdictionis loquitur.
 vult siquidem duobus conuenien-
 tibus inter se ad orandum Deum

benignè, & cum favore illis adesse, iuxta promissionem Matth. 18. *si duo consenserint inter se de omni re quamcunque petierint, fiet illis a Patre meo.* Augustinus vero Canone *quodcumque* tantùm intelligit datas claves Ecclesiæ, vel quia sunt propter Ecclesiam, vt iam diximus, vel, quod textui magis quadrat, solùm intrà Ecclesiam, non extrà, claves reperiri. Infidelis enim hæreticus, & quicumque sunt extra Ecclesiam, nullam in fideles spiritualem habent iurisdictionem. Denique authoris contradictio apertissima est; hîc enim infallibilem clauium potestatem vni Petro tribuit, licet non ita, ac Ecclesiæ; alibi verò, vt infra constabit, eam infallibilitatem ei omnino denegat. Vni igitur Petro & simul vnitati Ecclesiæ cùm claves esse datas affirmat noster Anonymus, duo suprema tribunalia

duasque summas cathedras necessariò adstruit, quod non solùm factu impossibile, sed etiam omnem Ecclesiæ statum labefactat & destruit.

Quam doctrinam Beatus Bernardus lib. 3. de considerat. ad Eugenium Pag. 3.
N. 2.
mirum in modum illustrat.

Ecquis Catholicorum negat, aut negavit vnquam alias potestates à Papali à Christo esse institutas? verissimùm est profectò potestatem eam quæ omni humanâ superior existit, non posse ab vllâ hominum societate creari, aut quomolibet institui. Talis est potestas Prælatorum Papâ inferiorum, atque sacerdotum, conficiunt enim corpus, & sanguinem Christi, ligant, & solvunt tã in cœlo, quàm in terrâ, priuant suffragijs Ecclesiæ, pœnas purgatorij saltem Prælati per indulgentias relaxant. ab alio ergo quàm

à Christo eorum potestas institui non potuit. Sed hanc D. Bernardi sententiam quæso, in aduersarium retorqueamus; Potestas summa Papalis ab alio quàm à Christo non potuit institui, cur ergo ab Ecclesiâ & per Ecclesiam eam esse toties repetit, non minùs quàm facultas videndi per hominem? conditionem scilicet Papæ inferiorem facit conditione Prælatorum & sacerdotum, adeo vt ex illius principijs neque ad cœlum neque ad purgatorium posset se extendere: cùm Ecclesia sine Christo talem potestatem conferre non possit. Iam-vero pro Pontifice loquentem Bernardum audiamus. *Age, inquit ad Eugenium Papam, indagemus diligentius quis sis. Sacerdos magnus, Summus Pontifex, tu Princeps Episcoporum, tu hæres Apostolorum, tu Primatu Abel, Gubernatu Noë, Patriar-*

Lib. 1. de
confide-
rat. cap. 8.

chatu Abraham, ordine Melchisedech, dignitate Aaron, auctoritate Moyses, iudicatu Samuel, potestate Petrus, vñctione Christus, & paulo-post. Habent alij Pastores suos, tibi crediti sunt vniuersi, vni vnus, nec modò ouium, sed & Pastorum, tu vnus omnium Pastor. Quæres, vnde nam id probemus? pasce oues meas, quas? illius vel illius ciuitatis, regionis, aut regni? oues meas, inquit, cui non planum non designasse aliquas, sed designasse omnes. hæctenus Bernardus.

Adde quod summa totius externæ iurisdictionis Ecclesiæ, in Facultate excommunicandi conquiescit. Pag. 4.
n. 2.

Id est non vltèrius progreditur, nec ad pœnas corporeas sese extendit: id verò mendacium est purum putum, Prælati iniuriosum, & cõsueto & communi Ecclesiæ vsui repugnans; ideóque, vt ait D. August. insolentissimæ insanix. Epif-

Ep. ad
Ianuarium.

copi enim eorúmque, vt loquuntur, Officiales in carcerem agunt reos, monasterijs includunt, ieiunia indicunt, & cùm publicum aut nominatim excommunicatum absoluunt, cum pro foribus templi, in signum pœnæ corporalis quam iustè possent infligere, virgâ cædūt. Vnde etiam si Ecclesia, vt Christus, nolit mortem peccatoris, sed vt magis conuertatur & viuat; eiusque pœnæ potiùs beneficia quàm supplicia sint, omnes tamen fermè pœnas infert, præter mortem, mutilationem, & violentam sanguinis effusionem. A pecuniariâ ordiamur 21. q. 3 *Quisquis inuentus fuerit reus sacrilegij, Episcopis vel Abbatibus ad quos querimonia peruenerit, 30. libras argenti purissimi componat. De carcere & ergastulo Concilium Toleta. 2. Qui mortis aut mutilationis Sententiam ipsi ferunt aut præci-*

*piunt ferri, ordinis honore priuentur,
 & loco, & sub perpetuo teneri dam-
 nationis ergastulo relegati iubentur.*
 Itemque Concil. Toleta. 9. Sacer-
 dotes magicis præstigijs operam
 dantes, proprij honoris gradu de-
 poni præcipiuntur, & exilij perpe-
 tui ergastulo relegari. De infamiâ
 extat Decretum Calixti his verbis.
*Nos vero sequentes patres nostros eos
 notamus, & infames esse censemus.*
 De exilio. Concilium Braccharen-
 se, Prælati qui subditos suos li-
 uore vindictæ crediderit verbe-
 randos, iuxta modum verberum
 quæ intulerit, excommunicationis
 & exilij sententiam sustinere iube-
 tur; De verberibus Adrianus Papa
 5. q. 1. *Qui in alterius famam publi-
 cè scripturam, aut contumeliosa ver-
 ba confinxerit, & repertus scripturam
 non probarit, flagelletur.* Possem
 complures alios Canones alijs ex

locis colligere, multaque locupletissima proferre testimonia, sed satis esse duco digitum in fontes primarios intendisse; unde disciplinæ utiq; cōpos noster Anonymus intelligat se grauitè fuisse alucinatum, cū putauit summā totius externæ iurisdictionis Ecclesiæ in facultate excommunicandi conuiescere.

Pag. 4.
n. 2.

Praxi Ecclesiæ primitiua & sacris canonibus exploratissimum esse collationes beneficiorum 1400. annis communi iure id est sacris electionibus factas & paulo post ut lex diuina & naturalis confirmant.

Contendit electiones prælatorum ita esse de lege diuina & naturali, ut contra eas neque priuilegia locorum, neque spatia temporum, neque conditiones personarum præscribere unquā potuerint. quo fit ut ex eius sententiâ vigeant adhuc eiusmodi leges. Sed errat grauissimè, mag-

namque Pontifici, Regi, totique
 Galliā clero infert iniuriam. Alte-
 rum enim è duobus sequatur ne-
 cesse est. Aut nullos iam in Galliâ
 esse Episcopos, nullamque am-
 plius legitimam Prælatorum voca-
 tionem, quod dicere stultum est ac
 seditiosum. Cùm ante 90. & am-
 pliùs annos, nullus eorum per ele-
 ctionem ad apicem Episcopatus
 euectus fuerit: aut saltem, quod
 Author nullâ arte potest effugere,
 summum Pontificem, Regem &
 omnes Galliā Prælatos, mortali-
 ter peccâsse & quotidie peccare.
 Sed pressius agamus, & electiones
 non esse de iure diuino & naturali
 breuiter & expeditè doceamus.
 Ius naturale à Theologis definitur
 quod nullâ adhibitâ finis aut cir-
 cunstantiarum consideratione sta-
 tim unicuique occurrit, vt Deum
 esse colendum, Parentibus ob-
 temperandum, nemini inferen-

In con-
 cord. An.
 1514.

D. Tho.
 2.2. q. 94.
 2.2. Sotus
 de Iust. &
 iur. q. 2.

rendam iniuriam. At sanè nūquam auctor si frontem habet, affirmârit, Prælatorum electiones sicut & illa præcepta vnicuique statim in mentem venire. Respondebit forte electiones illas rectè rationi ad modum consentire. populi enim impensius solent eos quos elegerint diligere, iisque liberiùs obtemperare, sed vt-vt res habeat de electionum utilitate de quâ nunc agere non vacat, hoc non arguit eas esse de lege naturæ; quandoquidem leges Canonicae, Ciuiles, & quæcunque prudenter & maturo consilio ab hominibus fiunt, de lege naturæ dicerentur: cum rectæ rationi consentiant, quod certè nemo dixerit. Sed neque etiam de lege diuinâ. Hæc quippe Euangelio & traditione continetur, at nullibi in nouo testamento præceptum eligendi Prælatos legitur. Nam quod

Act. 1. habeatur electio Mathiæ. 6. septem Diaconorum. & 13. segregatio Pauli & Barnabæ ad Apostolatam gentium. & 1. ad Timoth. 4. *Noli negligere gratiam quæ tibi data est per impositionem manuum Presbyterij.* primùm quis non videt in his omnibus nullum extare præceptum? sunt enim exempla & facta quæ vim legis nequaquam obtinent. Deinde quod spectat ad Mathiam, etiãsi ab Apostolis cum Ioseph statutus in medio fuerit (quod electionem videtur arguere) non tamen ab alio quàm à Spiritu sancto sorte immisâ in locum Iudæ proditoris successus est. Pro 7. Diaconis, non fuerunt illi Episcopi, nec Sacerdotes, sed tantùm custodes bonorũ à fidelibus oblatorum, quos propterea æquius fuit cõmuni fidelium suffragio, quàm auctoritate Apostolicâ creati. Se-

gregatio Pauli & Barnabę electio-
 nibus non fauet, quippe cum Spi-
 ritus sancti iussu, non Christiano-
 rum suffragio, ad Apostolatú gen-
 tium euecti sint. Quod ad imposi-
 tionem manuum presbyterij, am-
 biguitas est in nomine presbyterij,
 an conuentum seniorum, an verò
 sacerdotij dignitatē significet. Sed
 quicquid sit hoc exemplo non ma-
 gis quàm alijs eligendi præceptum
 stabilitur. Quantum ad Traditio-
 nem diuinam nulla similiter extat.
 Etsi enim mos eligendi Episcopos,
 ab Apostolorum tempore repeta-
 tur; non tamen propterea traditio
 illa præceptum diuinú arguit: quę-
 dam enim sunt traditionis Aposto-
 licę, quę nihilominus vim diuini
 præcepti non habent, vt Quadra-
 gesima quę traditionis est Aposto-
 licę, nec tamen iuris est diuini, sed
 tantum Ecclesiastici, vt etiam alij

quidam Ecclesiæ ritus. Sic neque electiones alterius iuris sunt quam Ecclesiastici, licet mos eligendi manarit ab Apostolis. Forte dicit D. Cyprianum electiones de iure diuino adstruere. Notanda quippe sunt eius verba Epist. 68. *de diuinâ auctoritate descendunt, & sunt secundum diuina magisteria.* Sed respondeo Cyprianum tantum voluisse electiones sine fraude & ambitione factas, habere diuinam auctoritatem, quia eis iuxta promissionem Christi Matth. 18. adest Spiritus sanctus. Vnde per diuina illa magisteria, tantum intelligit exempla & facta cum Christi, tum Apostolorum, quæ etsi præcepta non sint, ad praxim tamen quantum fieri potest vtile est reuocare. electiones. ergo, quidquid dicat aduersarius, solius sunt iuris Ecclesiastici, quo cum non teneatur Pa-

pa cùm supra illud sit, legitimè antiquam eligendi formam ad collationem & nominationem, quæ nunc viget in Galliâ reduxit. Huius rei testis est Alliacensis Doctor Parisiensis, qui sex Ecclesiæ potestates docet initio communes fuisse omnibus Apostolis, *tamen quia ex hoc, inquit, confusio sequi poterat Christus hoc prævidens contulit Petro & successoribus auctoritatem disponendi ministros Ecclesiæ, & determinandi iurisdictionem, dicens pascite oves meas* Ioannis ult. Idem docet Almainus *ideo uni Petro & successoribus eius data est potestas constituendi Canones, conferendi beneficia, dignitates Ecclesiasticas per uniuersum orbem & nulli alteri.*

C. 3. de
Auctor.
Eccl.

Depo-
test. Eccl.
c. 4.

Pag. 4.
n. 3.

Omnis principatus quoad vim coactiuam ab hominũ consensu pendet.
Scelerum nostrorum vindex Deus
seuerioris iustitiæ gladium profert
ac dstringit,

ac dīstringit cū peccatum peccato, & errorem errore plectit : hoc in authore liquet. vbi enim in Episcoporum creatione cæcutijt iam cū Luthero desipit, sibi que aper-
tissimè contradicit. *Omnis* (inquit) *principatus ab hominum consensu pendet* : quæ propositio Lutheri est epistolâ ad Silrignium, *amplius dico neque Papam, neque Episcopos, neque vllum hominem habere ius constituēdi vel unicam syllabam super hominem Christianum, sine eius consensu, quod aliter fit venit à spiritu tyrannico.* Sed vlteriùs adhuc progreditur Anonymus, si enim omnis principatus à subditorum consensu pendet, quoad vim coactiuam Rex Gallix suum precariò à subditis tenebit imperium, nec suis legibus quantumuis iustis poterit citrà ipsorum consensum eos adstringere, cū tamen *omnis anima potesta-*

Luther
Ep. ad
Silri.

cibus sublimioribus subdita sit, siue Regi quasi præcellenti, siue ducibus, tanquam ab eo missis: Qui potestati resistit, Dei ordinationi resistit. Ex Almaino sententiam hanc suffuratus, truncatis pedibus nobis eam exhibuit *nemo potest* (inquit Almainus) *obligari nisi aut ex consensu proprio aut voluntate superiorum.* non ergo à solo subditorum consensu pendet vis coactiua Principis, aliàs authoritas eius vana & otiosa esset, quo fit vt etiam si iuxta receptam Galliæ consuetudinem edicta verificari soleant, ab istâ tamen declaratione suam vim nullo modo mutuuntur, cum ipsa sit tantùm conditio necessaria, vt de Principis voluntate & intentione constet. eodem prorsus modo quo libri Canonici per Ecclesiam innotescunt, cum tamen Scriptura à Spiritu sancto, non ab Ecclesia autho-

De potest
 Eccl. cap.
 3.

ritatem suam habeat. Nec vrgeat illud Augustini *leges instituuntur, cum promulgantur, firmantur cum moribus consentientium approbantur.* Etsi enim leges non receptæ iuxta Theologos nullam obligationem inducant, peccant tamen (inquiunt) grauius subditi, quando absque causâ eas nolunt recipere. quinimo tunc potest Princeps pro suæ plenitudine potestatis ad recipiendum eos adigere. Ceterum hic obseruanda contradictio manifesta: quandoquidem coactio & consensus ita opponuntur, vt nequidem per absolutam Dei potentiam conuenire, simulq; stare possint, coactio enim est in inuitum & renitentem, consensus à liberrimâ voluntate manat.

Dist. 4.
c. n. in
istis.

Ecclesia est policia monarchica ad finem spiritualem instituta, regimine Aristocratico quod omnium optimum & natura cõuenientissimum est, reperata

Pag. 5.
n. 3.

à summo animarum Pastore Domi-
 no nostro qui Rex est, Monarcha
 & Dominus absolutus fundator pe-
 tra & caput essenziale. Quò altius
 proquehòr eò exæltuat magis erro-
 rum hic oceanus. scilicet falsissi-
 ma est Ecclesiæ data definitio, ne
 dicam hæretica. politia enim, vt
 communiter vsurpatur, actum &
 accidens significat, non naturam
 & essentiam Ecclesiæ; quæ ab
 omnibus (nullum enim credo suæ
 definitionis patronum habet. A-
 nonymus) definitur congregatio
 fidelium sub vno summo Pastore
 Christi vicariis militantium, &
 iisdem sacramentis participantium.
 Sed hanc definitionem de indu-
 striâ author tacuit, quòd suum cõ-
 tra pontificem intentum omnino
 destrueret, illum nempe acciden-
 talem non essentialem Ecclesiæ ef-
 se. Cæterum quando statuit Eccle-

fiam politicam monarchicam, vel
 vult Christum illius esse monar-
 cham, vel pontificem, vel utrum-
 que: si Christum ut ex verbis eius
 clarissimè patet, non minùs iniu-
 riosè quam hereticè ait monarchiã
 illam regimine Aristocratico tem-
 perari, quippè cum Christus in so-
 lidum citrà ullius consortium Ec-
 clesiam, sponsam suam dilectissi-
 mam regat; si Pontificem, aut utrũ-
 que simul, sed subordinatè; ergo
 Pontifex essentiam Ecclesiæ ingre-
 dietur, & sic non erit illius acciden-
 tale caput. Quod autem statuatur re-
 gimen Aristocraticum esse omnium
 optimum & naturæ convenientis-
 simum, monarcho-machum om-
 nino se prodit; Regumque stati-
 bus non mediocriter infensum: qui
 tamen quoties edicunt, satis super-
 que ostendunt auctoritatem suam
 ab optimatibus minimè pendere.

Dijum est

Nec tergiuerfetur, fe de monar-
chiâ regimine Aristocratico tem-
peratâ agere. Si quidem absolutè
loquitur, & loquela eius contra-
rium manifestum facit. Particulam
enim (*quod*) non ad politiam
monarchicam, sed ad regimen Ari-
stocraticû referre necesse est, ni in
libello authoris cum a syllogistiâ &
bonorum syllogismorum penuriâ
copiam habeamus solœcismorum.

Page 5.
N. 3.

*Lege Evangelicâ stante, Christus
diuortium cum Ecclesiâ sponsâ facere
non potest, quod de symbolico, (&) mi-
nisteriali capite Romano Pontifice as-
seri non debet, quem saltem ad tempus
adesse & abesse videmus absque Ec-
clesiæ interitu.*

Schismaticum, portentosum, &
& anteaetis sæculis inauditû dog-
ma, authori cum Philippo Mor-
næo cõmune: Ecclesiam posse abs-
que Pontifice subsistere, quod in-
fra multo declarat apertius. *Ecclesia*

(inquit) *sumpta pro cœtu fideiũ unico* In epist. nuncup. ad Regem Galliz & Nauaræ.
& solo capite ac fundamēto essentiali
(hristo Domino contenta est, & cū il-
 lud sibi objicit, petrus est petra, fun-
 damētũ, & caput Ecclesiæ, ergo Ec-
 clesia nequit subsistere sine Papâ.
Quasi verò, respōdet, essentialē & pri-
mariũ non secundarium & ministeria-
le esset. Vbi ministeriali opponit es-
 sentiale sicut primario secundariũ.
 enimvero quamuis agnoscãt om-
 nes, Ecclesiam absque pontificibus
 in indiuiduo subsistere (quod illius
 rationes duntaxat arguunt) vt Six-
 to, Clemente, Leone, Paulo quin-
 to, qui nunc fæliciter sedet, & vtinã
 diu: nō tamē propterea generaliter
 & indefinitè verũ est, Ecclesiã posse
 sine Põtifice subsistere. Aliter enim
 regnum Galliz, Diœcesis Parisien-
 sis, & in summã vniuersalis Ecclesia
 absque rege, pastore & ministris
 stare possent, cum absque particula-

ribus subsistant : ideóque docent Philosophi numquá à singulis generú ad genus singulorú valere argumentú, nisi omnes singuli absq; vllius exceptione sumantur. quod tamen author in negotio Ecclesiæ nunquam probabit. Semper enim aliquo Pontifice ad sui gubernationem indiget; saltem diu citra euidens periculú eo carere non potest. Docent Theologi matrimoniú & Sacerdotiú múdo & Ecclesiæ absolutè esse necessariá : licet enim necesse non sit hos aut illos in specie coniugatos aut Sacerdotes esse, semper tamen ad illorum conseruationem aliquos esse oportet. Pari ratione Pontifex Ecclesiæ absolutè est necessarius; quia semper aliquo indefinitè sumpto ad sui moderationem indiget, quod citra schisma imo hæresim negari non potest. Sed duo leuiter prætereun-

In 4. dist.
24. & 29.

da non sunt: prius est, quod Pontificem symbolicum caput vocet, quod idem est ac figuratum & similitudinarium. quod si verum est, non magis Pontifex Ecclesiæ caput erit, quam pictus homo, verus homo. Posterius quod eundem Pontificem appellet ministeriale seu accidentale (pro eodem enim illa duo, vt apparet, sumit) quod certè non tam erroneum est quàm schismaticum & hæreticum, cum enim de fide sit Ecclesiam esse visibile, partes eius & præsertim caput debent esse visibiles, alioqui monstrum erit, & monarchia contra institutionem Christi visibiliter acephala, quo fit vt stante Euangelij lege per extraordinariam potentiam, Ecclesia visibili capite carere non possit. Nec vrgeat sedem pontificiam aliquando vacare, & tamen Ecclesiam non desinere. quia tempus va-

cationis breue est, & ideo moraliter loquendo nullum: & Ecclesia tunc est in viâ & statu, ad sibi de capite prouidendum, maximè cum tempore vacationis, in statu imperfecto Ecclesia versetur. quandoquidem sede vacante, vt iure cauetur, nihil innovari debet, nec decreta in fide & moribus fieri, Episcoporum collationes non expediri, nec alia plura similiter perfici. Quamobrem tunc præceptum habendi Pontificem electores obligat, ita vt quâdiu sedes vacat, affirmatiuum eligendi præceptum, cum negatione quadam cõiungatur: ne scilicet & corpus sit sine capite, & Ecclesia sine pastore. sicuti docent Theologi præceptum restituendi, quod affirmatiuum est, in negatiuo illo præcepto, *non furaberis*, fundamentum habere. quo fit vt opportuno quoque tempore

teneantur, caput siue Pontificem eligere Cardinales. Ex quo aperte consequitur Ecclesiam non posse absque capite subsistere.

Nam & compertum est sedem Apostolicam aliquando tres, aliquando 7. annos vacasse. Pag. 5.
N. 3.

O impudens mendacium. Fabiano mortuo vacauit sedes per annum, vt ex D. Cypriano colligitur. Marcellino obtruncato vacauit sedes viginti quinque dies. veruntamen quia libro de pontificibus Romanis, sub e mentito nomine Damasi inuenitur, sedem septem mensibus, Marcellino mortuo vacasse; quidam menses pro annis ceperunt, & septem annos vacationis effinxerunt. Sed hoc est apertum mendacium. primùm quia tunc nequidem septem menses vacauit, sed tantùm viginti quinque dies. Deinde cum in pontificali di-

Epist. 16.

In tabul.
Chron.

catur Marcellum Marcellini successorem sedisse Constatio & Galeno consulibus, si sedes septem annos vacauisset, certe Marcellinus vtrisque extinctis sedere debuisset; cum illi consules quadriennio post Marcellini martyrium obierint. Tertio etsi Genebrardus septem vacationis annos recenset, istud tamen pro certo non affirmat dicit enim, *fertur* quod ergo ut dubium reliquit doctissimus Genebrardus, Anonymus noster cum Magdeburgensibus in eundem certe finem ac illi, certo affirmavit. Anno 1241. Caestino mortuo vacauit sedes annum & octo vel nouem menses. Anno 1268. post obitum Clementis quattuor annos & nouem menses. Anno 1303. mortuo Benedicto decimo annum aut circiter. Anno 1314. post obitum Clementis quinti, duos annos & ali-

quot menses. Longior vacatio nūquam visa est in Ecclesiā, nisi fortè, contra rationem, author tempora scismatum pro vacatione ponat. sed tunc ad annos multò plures eam deberet extendere; cum quædam octoginta annos durauerint.

Pag. 7.
n. 5.

Enimvero canone aut consilio Ecclesiam sponsam gubernari voluit Dominus, quo Romani Pontifices absque alijs Episcopis nihil quicquam magni momenti de proprio motu, aut oligarchici consilij suasionem decernerent.

Oligarchia est paucorum factio Aristocratix, optimatum nempe regimini, opposita. Sed cui vnquã catholicorum venit in mentem cōgregationem aliorum quàm Episcoporum autoritate capitis roboratam, esse oligarchiam seu factionem? numquam est factio, quando adest suprema autoritas, sumus in corpore, quando & ubi capiti iungimur.

u. 5. u. 6. u. 7.

Verum cùm Aristocraticum Ecclesiæ regimen penes solos Episcopos & Paræcos statuat, Cardinalium venerabilem purpuram, & statum nefario cõtemptu fœdat ac proterit, eorumq; cœtum tâquam Oligarchicum omnino damnat: quasi grauiora negotia resque maioris momenti, ab alijs quàm ab Episcopis aut Paræcis vel geri vel terminari nunquam debeant. Obiter tamen Anonymum admonuerim ex Alliacensi, Cardinales esse de ordine hierarchico Ecclesiæ, statumque Apostolorum considerari, primò vt Christo domino ante eius Ascensionem astabant. Secundò vt Petro tanquam primo pastori ante dispersionem suam aderant. Tertiò vt ex præcepto Christi postea à Petro separati in omnem terram ad disseminandum Euangelium exierunt. In 2. & 3. statu præ-

De aucto.
Ecll.
cap. 3.

erat eis Petrus , & quantum ad primum & secundum statum , Cardinales Apostolos repræsentant , in hoc nempe quòd Papæ , qui est Christi vicarius , & Petri successor adsunt ; non tamen quantum ad tertium statum. In hoc enim soli Episcopi succedunt Apostolis ; illudque , inquit , manifestè patet ex epistola ad Ephesios , vbi Paulus omnes Ecclesiæ status delineavit. statum enim Apostolicum à pastoralis , cui cura incumbit animarum , aperte distinxit. *ipse dedit quosdam Apostolos , quosdam autem prophetas , alios vero Evangelistas , alios pastores & doctores ad consummationem sanctorum in opus ministerij ad edificationem corporis Christi quod est Ecclesia , sicque tres distincti* status inuicem subordinati , Corinthi Apostolorum tempore aderat , Apollo tanquam Episcopus. Pau-

Ad ephes.
4.

Glossa in
cap. 3. 1.
ad Cor.

Ius tanquam Apostolus. Et Petrus tanquam utroque superior; unde dixit *omnia vestra sunt, siue Paulus siue Apollo, siue Cephas*, malè ergo sentit Anonymus Concilium nationum Ecclesiæ duntaxat penes Episcopos residere, & Oligarchiã esse, cum alij præter illos ad res grauissimas decernendas conueniunt: ad statum enim Cardinalium (licet non sint Episcopi) pertinet vnà cum Papâ regimen & ordinatio totius Ecclesiæ: Nec tamen ita pontifex Cardinalium Concilio alligatur, ut alios, si æquum iudicet, aduocare non possit: tum ad leges sancendas, tum ad dirimendas controuersias, ad Episcopatus conferendos, & alia huiusmodi munia præstanda; satis enim est si doctos & prudentes viros, rerumque tractandarum peritos adhibeat.

Etenim

Etenim Presbyteri quondam Ecclesiam in commune regebant, ut D. Hieronymus auctor est Canone legitimus, dist. 93.

Pag. 8.
N. 5.

Æquat hic Presbyteros animarum curā habentes Episcopis, sunt, inquit, nativum Ecclesie Concilium institutum à Domino; & cum ijs in commune Ecclesiam regunt. In quo ex Epiphanio, lapsus est olim Aëri⁹ ab Ecclesiâ condēnatus. Pro canone Hieronymi, si solutionē scholasticorum abnuit Anonymus, fateri eum oportet Episcopos solā ordinatione, non iurisdictionis potestate, Sacerdotes præcedere: quod absque Aërianæ hæreseos notâ tueri non potest: ideóque tantum hoc Canone Hieronymus voluit initio nascentis Ecclesie propter ministrorum paucitatem, omnes Presbyteros simul fuisse Episcopos, nō quòd eadem esset utriusque Sa-

Hæresi.
25. & 53.

In 4. dist.
24.

cerdotis nempe & Episcopi pote-
 stas, sed quòd ipsa singulis Sacer-
 dotibus tunc daretur: quo sensu
 verum est Episcopos & Presbyte-
 ros in commune Ecclesiam initio
 rexisse, nullus enim tunc erat qui
 cum Sacerdotio Episcopatu non
 fungeretur. Alij respondent Hiero-
 nimum solùm velle in quibusdam
 Ecclesijs, Sacerdotes in communi
 potestatem regendi Episcopalem
 tanquam delegatam habuisse, &
 hoc sensu tunc in actu ipso regen-
 di fuisse æquales; postea tamen oc-
 casione scismatum decretum esse;
 vt Episcopus Pastor ordinariùs so-
 lus hanc iurisdictionem haberet,
 nec amplius aliis communicaret.
 Sed quicquid sit de Hieronymo,
 quem paulò duriùs loquutum esse
 docent omnes; error est nunquam
 ferendus, in iurisdictionis potesta-
 te curatos Episcopis æquare: hi

enim soli Hierarchæ sunt & Apostolis succedunt; illi verò tantum Discipulis 72. Hi soli in Conciliis generalibus, & Oecumenicis suffragio definitiuo gaudet, vt ex omnibus satis constat, solumque Basiliense excipitur, à quo cum maior Episcoporum pars post Eugenij quarti depositionem secessisset, pauci qui remanserant Episcopi, Presbyteros contra Ecclesiæ morem ad ferendum suffragium secum asciuerunt. Sed hoc Concilium pro beneficiorum pragmaticis tantum recipitur: nec vnquã Pontificis calculo, qui ad Conciliorum firmitatē & valorē est necessarius, fuit cōfirmatū. Diligenter tamen est obseruandum varios pro varietate rerum in Concilium interdum adhiberi, vt si sermo sit de Ecclesiarum constructione aut restoratione, adhibentur latomi & cæmentarij, si de re-

Acta ipsius
Concilij.

Gerson de
Potestate
Ecclesiastica.

liquiarū thecis, aut calicibus fabri
 ætarij vel aurifices, si de compo-
 nendis litibus causidici, si de rebus
 fidei Doctores, ad examinandum;
 sed ad ferendam definitivam sen-
 tentiam, soli Episcopi: sunt enim
 Iudices, & soli suas referunt Eccle-
 sias: Paræci verò in foro externo
 quatenus Paræci, nullâ externâ iu-
 risdictione fruuntur, & hoc qui-
 dem adeò conspicuum est, & cla-
 rum ut nullâ egeat probatione.

Pag. 8.
 n. 6.

*Infallibilem potestatem decernendi
 aut condendi Canones esse penes to-
 tam Ecclesiam aut generale Cōcilium
 illam representans, & paulò post,
 quandoquidem oculi quàm unicus
 oculus longiùs atque acriùs prospiciunt.*

Et si Academia Parisiensis infalli-
 bilitatem in decernēdo ad Conci-
 lium generale solùm referat, ab eo
 tamen nunquā abesse debet Pon-
 tifex: si enim absit infallibile non

erit : Concilium enim Ariminense in quo sexcenti cōsidebant Episcopi, absente Liberio summo Pontifice errauit, & ὁμοούσιον dānans approbavit ὁμοιούσιον. Theodor. li 2. cap. 13. Mediolanense ad quod conuenerant Episcopi plus-quàm trecenti, hæresim Arrij confirmavit; & Catholicos Prælatos qui definitioni noluerunt subscribere, in exilium relegauit: Sed quot & quanta à Donatistis Concilia in Africâ, cum ingenti Episcoporum numero celebrata sunt, quæ cum legitimo Pastore & capite destituerentur, turpiter aberrârunt, & Anabaptismum confirmârunt? Putat Anonymus, vt ex alijs eius libellis constat, auctoritatem infallibilem Conciliorum à numero Episcoporum pendere: & hinc tanta eius contentio & conatus vt numerosissimâ Concilij Constantiensis multitudinem astruat. sic enim

Anonym.
in vita
Gerfonii
initio

Platina
in vita
Greg.

Dist 5.
canonic
ficot san-
cti Euan-
gelij.

ait *Antipapæ præter regulos Apulie, Arragoniæ, Scotiæ, & comitē Armeniaci, nullos sui scismatis fautores habuerūt, & à propriis Cardinalibus tanquã perfidi & infames sunt relictī, ut historia omnes, & Platina ipse testatur in Gregorio 12. unde si quinque-partitō uniuersalem Ecclesiam distribuere mus, vix quintam partem duobus illis Antipapis, & reliquas quatuor Ecclesiæ partes Pisanum & Constantiense Concilium auctoraſse comperiemus: quod ad uniuersalis Synodi constitutionem plus satis esse diuina & naturalis lex comprobat. hæc ille, sed inania verba. Quis enim vnquam à numero Prælatorū Concilij infallibilitatem repetijt? Concilium Constantinopolitanū 150. constans Episcopis propter confirmationem Damasi summi Pontificis, tanquam vnum ex quatuor Euangelijs à D. Gregorio ha-*

betur & suspicitur, & Ariminēse ex
 600. cōstās reprobatur. Sciat ergo
 Cōcilium, quantūcumq; numero-
 sum, si Pōtificē destituatur, esse im-
 perfectū, mutilum & fallibile; ne-
 que totam & vniuersalem Ecclē-
 siam representare. Et vt nihil alicu-
 ius momenti relinquamus; profite-
 mur ad Concilium generale non
 requiri præsentiā totius orbis
 Episcoporum, hoc enim mora-
 liter est impossibile, sed sufficit
 conuocatio generalis in maioribus
 nempe Ecclesię Prouincijs. Secun-
 dō vt nullus Episcoporū vndecun-
 que sit, excludatur, dummodō
 cū sede Apostolicā cōmunionē
 habeat. Tertiō, vt ex maiori parte
 Christianorum aliqui adueniant.
 Quartō, vt in eo per se, vel per suos
 legatos præsint Pontifex, & tūc tale
 Cōcilium est generale, & in fallibi-
 le. Neque verō obijciat, cuiusq;

Matth.
18.

congregationi pro rebus religionis
promissam esse infallibilitatē, iuxta
Christi verba *si duo vel tres con-
gregati fuerint in nomine meo in me-
dio eorum sum*: facilè enim respon-
detur congregationem non esse
in nomine Christi, quando contra,
aut absque legitimo Pontifice ce-
lebratur, sicut, teste Augustino,
*non est petere in nomine saluatoris, pe-
tere contra rationem, aut ordinem sa-
lutis, quæ à Deo sunt, ordinata, sunt
& qui potestati resistit, Dei ordina-
tionem resistit.*

August.
tract. 101.
in Ioan.

Ad Rom.

Pag. 8.
n. 6.

*Quandoquidem oculi, quàm vnicus
oculus longiùs atque acriùs prospici-
unt, ac nemini vnine superbiret à Deo
vel à Natura datum est, ut sapiat.*

Inepta est primùm falsòque ex-
plicata hæc ab Anonymo allata
similitudo, plures quippè oculi
non longiùs atque acriùs prospici-
unt quàm vnicus, illi enim hu-

ius virtutem non intendunt, imo-verò neque, vt ex Philosophiæ oraculis constat, possunt intendere, deberent enim in organū ipsius aliquid immittere, quod tamen nō præstant, vt docet experientia. Secundò ex absurdâ illâ ac penitus insulsâ similitudinè longè maior & deterior absurditas consequitur. Vult enim Pontificem, etsi agat vt Pontifex, priuilegio infallibilitatis in discernendo, non esse à Christo donatum: quæ propositio etsi expressè non pugnet contra fidem, cùm illud in nullo generali Concilio definitum sit, & plerique Parisienses qui id ipsum defendunt, non fuerint ab Ecclesiâ propterea damnati; certius tamen multò est summum Pontificem isto infallibilitatis priuilegio gaudere. Ad cuius probationem (ne actum agam) tantùm proferre lu-

bet, quod habetur in summâ Conciliorum in vitâ & gestis Xisti quarti. Vbi refertur Petrum Oxonensem Clericum secularem, & doctorem Parisiensem ante centum annos in congregatione Cõpluti habitâ, per Archiepiscopum Toletanũ damnatum fuisse, quòd inter cætera assereret Romanâ Ecclesiã, quam pro sede Apostolicâ, vt explicat Bannes, sumebat, in fide errare posse. Quæ condemnatio per specialem extrauagantem à Xisto quarto fuit confirmata, ita vt Doct̃or ille sententiam retractare, & palinodiam, vt aiunt, canere coactus fuerit, postquam eius libricum cathedrâ in quâ docuerat publicè combusti fuissent. Secundò in errorum Malefoni refutatione Parisiis factâ ad calcem libri Sententiarum, habetur hæc prima conclusio. *Ad sanctam sedem Apo-*

Bannes
in 2. 2. 2.
10. disp.
de Eccle-
siã.

stolicam pertinet auctoritate iudiciali
 supremâ, circa ea quæ sunt fidei iudi-
 cialiter definire, ex eo quòd, fides nun-
 quam ex vi promissionis Christi Petro
 factæ poterit deficere. Tertiò, caput
 repræsentat totum corpus, vt Rex
 integrum Regnum, Episcopus suâ
 Ecclesiam, ergo Pontifex prout
 agit tanquam vniuersalis Ecclesiæ
 Iudex & caput eodem infallibilita-
 tis priuilegio quo corpus vniuer-
 sum, gaudere poterit.

Ad iustam Ecclesiæ moderationem, Pag. 10.
num. 6.
*non vnius tantum Romani Pontifi-
 cû, sed trium aut duorum ad minus
 consensum requiri.*

Si per iustam illam duorum, aut
 triû moderationem, vltimâ dubio-
 rum emergentium analysin intel-
 ligat, peccat contra Facultatem Pa-
 risiensem, quæ hanc ad Concilium
 generale refert: si gubernationem
 seu iurisdictionem supremâ, gra-

ter errat; si enim Pontifex non nisi cum duobus aut tribus legitimè Ecclesiam regat, status eius non erit Monarchicus, sic enim plures dominabuntur. in quo Anonymus Pontificis conditionem inferiorum Prælatorum conditione deteriorem reddit: hi enim suas Ecclesias per se, & innatam sibi prudentiã ita regunt, vt non nisi ad meliùs esse aliorum consilio opus habeant.

Unum & solum Romanum Pontificem in Synodis generalibus decreta fidei non facere, & paulò post confirmatur Cånone Maiores. 24. q. 1.

Pag. 11.
num. 6.

Vmbrarum pugnæ, & Andabatarum certamina: Quis vnquam in Concilijs generalibus ius definiendi Episcopis ademit, & ad solum Pontificem transtulit? præest quidem Concilijs, cum ipsa sint ouile Christi, sed non propterea solus definit, vt ex veterum Conci-

liorum vsu apertè constat, quibus
 Episcopi tanquam definiētes ita
 solent subscribere, *Ego talis Episco-
 pus definiens subscribo.* Ratio est,
 quia sunt Principes & Iudices sua-
 rum Ecclesiarum, quas soli in Con-
 cilijs repræsētāt, non minùs quàm
 Ordines in Regni Comitijs suas
 prouincias: vnde vt in ijs negotia
 publica à solis Ordinibus terminā-
 tur, & non ab alijs, etsi fortè peri-
 tioribus: sic in Concilijs res Eccle-
 siasticę ab Episcopis cum Romano
 Pontifice definiuntur & transfigun-
 tur. Sicut olim in veteri lege dubia
 in causis Religionis ad Concilium Deute-
ron. 17.
 Sacerdotum réferebantur, quo-
 rum definitioni accedente sum-
 mi Sacerdotis sententiâ quisque
 tenebatur obedire. Ne ergo am-
 pliùs suadere conetùr, quod si
 Pontifex Concilijs præsīt, ius defi-
 niendi Episcopis adimitur, & ad

eum omninò transfertur. Vnde
 perperam & falsò ad huius dog-
 matis confirmationem attulit Ca-
 nonem *Maiores*. Nihil enim eius
 quòd intendit eo canone statuitur,
 sed solùm non esse opus denuò Sy-
 nodum congregari, quando iam in
 aliquâ fuit hèresiarcha condemna-
 tus, etiamsi postea illius hèresim
 quidam amplectantur. Debebat
 Anonymus potius alios huius
 quæst. Canonès afferre præsertim-
 que illos *manet ergo Petri privilegiũ*,
 24. q. 1. *ubicumque ex ipsius æquitate fertur*
 Can. ma- *iudicium, nec nimia seueritas vel re-*
 nct ergo. *missio, ubi nihil erit ligatum, aut so-*
 21. *lutum, nisi quod B. Petrus ligauerit,*
 22. *aut soluerit. Item, quoties ratio fidei*
 Ibid. *ventilatur, arbitror omnes fratres. Et*
 Can. *Coepiscopos nostros non nisi ad Pe-*
 Quoties *trum, id est, sui nominis & honoris*
auctoritatem referre deberè. His sub-
iungam confessionem Pelagij hæ-

resiarctæ ad Innocent. Papam, ut
 si auctor Anonymus Canones il-
 los nolit admittere saltem Pelagij
 sententiam hâc in parte non recu-
 fet: *Hæc est fides, inquit, Papa bea-
 tissime, quam in Ecclesiâ Romanâ di-
 dicimus, quamque semper tenuimus &
 tenemus, in quâ si minùs peritè aut
 cautè aliquid fortè positum est, emēda-
 ri cupimus à te, qui Petri & fidem
 & sedem tenes: si autem hæc nostra
 confessio Apostolatus tui iudicio com-
 probetur, quicumque me maculare
 voluerit, se imperitum vel male-
 uolum, vel etiam non Catholicum,
 non me hæreticum comprobabit.*

Habetur
 hic liber
 in Co-
 dice Va-
 ticano.

*Respondetur hanc Christi polli-
 citationem, fidem scilicet Petri non
 defecturam secundum literalem sen-
 sum ad solum tempus Dominicæ pas-
 sionis extendi.*

Pag. 11.
 n. 7.

Latet anguis in hâc herbâ. verba
 enim apertâ hæresim referūt, iugis

siquidē Ecclesiæ traditio, & vnani-
 mis consensus Patrum apertè do-
 cent hanc Christi Domini oratio-
 nem, pro Petro & successoribus
 eius intelligi. Auctor quæstionum
 noui & veteris testamenti, rogans,
 inquit, *pro Petro, pro omnibus, nempe*
successoribus, rogâsse dignoscitur,
 semper enim populus in præ-
 posito aut corripitur, aut laudatur.
 Theophylactus in hūc locū. *Quia,*
 inquit, *te habeo Principem discipulo-
 rum, confirma ceteros, hoc enim decet*
te, Qui post me Ecclesiæ petra futurus
es & firmamentum: Bernardus ad
 Innocentium. *Dignum arbitror ibi*
resarciri fidei damna, ubi non possit
fides sentire defectum. Cui enim alteri
sedi aliquando dictum est, ego rogavi
pro te, ut non deficiat fides tua? Pro-
feram varios Pontifices, qui cum
vel martyrio, vel sanctitate clareāt,
 non parui ab authore, ut credo,
 fient

9. 75.

Com. in
 cap. 22.
 Luc.

Epistola
 190. de
 erroribus
 Abailar-
 di.

fient: Lucius primus epist. ad Episcopos Hispaniæ & Galliæ. *Ecclesia Romana Apostolica est & mater omnium Ecclesiarum, quæ a cramine Apostolicæ traditionis nūquam errasse probatur, nec hæreticis deprauata nouitatibus succubuit, secundum ipsius domini pollicitationem, ego rogavi pro te, ut non deficiat fides tua.* Felix primus epist. ad Benignum *Ecclesia Romana ut in exordio normā fidei Christianæ percepit ab authoribus suis Apostolarū principibus illibata manet, iuxta illud ego rogavi pro te.* Leo primus *specialis cura Petri à Domino suscipitur & pro fide Petri proximè supplicatur, tanquam aliorum status certior sit futurus, si mens principis victa non fuerit, in Petro ergo omnium fortitudo munitur & diuinæ gratiæ ita ordinatur auxilium, ut firmitas quæ per Christum Petro tribuitur, per Petrum Apostolis cæteris cōparetur.* Agatha

Diuus
L. eius
Papa &
martyr.

Felix
primus
Papa &
martyr.

D. Leo
serm. 1.
de Assump.

Papa epist. approbatâ in 6. Synodo
 actione 8. *Ecclesia Romana numquam
 erravit à tramite Apostolicæ
 traditionis, quia dictum est Petro, ego
 rogavi pro te Petre. & addit, Sic Do-
 minus fidem Petri non defecturam pro-
 misit, & confirmare eum fratres suos
 admonuit, quod Apostolicos meæ exi-
 guitatis prædecessores fecisse semper
 cunctis est agnitum.* Nicolaus epi-
 stola ad Michaëlem Imperatorem,
 ubi inter alia, dicit priuilegia sedis
 Romanæ fore perpetua, quia dictū
 est Petro, & tu aliquando conuer-
 sus confirma fratres tuos. Leo Nonus
 Epistola ad Petrum Antiochenū,
 dicit Dominum pro solo Petro hîc
 rogâsse, & subdit *quæ venerabilis
 & efficax oratio obtinuit, quòd hactē-
 nus fides Petro non defecit, nec defu-
 tura creditur, in throno illius.* Et In-
 nocentius tertius cap. Maiores de
 Baptismo & eius effectu, maiores

Nicolaus
 primus.

Leo No-
 nus.

Ecclesiæ caussas præsertim circa articulos fidei contingentes ad Petri sedē referendas intelligit, qui nouit pro eo dominum exorâsse, ne deficiat fides. Tâta tantorum virorum testimonia non nisi gnauiter impudens reijciet: quibus tamē aperitissimè liquet contra ipsum, orationem Christi non solum pro tempore passionis, sed pro vitæ D. Petri residuo, &, quod Anonymo minùs placet, pro omnibus illius successoribus efficaciam habuisse. Et certè si verum esset quod intendit Anonymus, parum fuisset efficax illâ nostri Seruatoris oratio: nam cum D. Petrus nocte passionis, ad vocem vilioris ancillulæ ter Christum ore negauerit, tantùm profuisset oratio, vt fidem animo D. Petrus retineret, non autem vt eam exterius & intrepidè coram hominibus profiteretur; quod

multum de illius efficaciâ detraheret: quandoquidem grauissimum D. Petri peccatum non impediuisset; quo fit vt simul erronea & noua sit auctoris Anonymi expositio: etsi enim Parisienses Doctores, vt Almainus & Gerson doceant Christum immediatè pro Ecclesia orâsse, mediatè verò pro Petro quatenus Ecclesiam, cuius caput futurum erat, repræsentabât; nullus tamen eorum vnquam eò deuenit, vt orationem hanc & promissionem infallibilitatis ad solum tempus Dominicæ passionis cum Anonymo restrinxerit. Sed hoc vnum sèper auersatur ac refugit, nescilicet dicat D. Petrû Ecclesiam repræsentâsse, & in eo tanquam in Supremo capite fuisse contentam, ideóque nouam istam scripturæ expositionem non minùs temere, quàm falsò maluit obtrudere.

De auctoritate
Ecclesiæ
cap. 10.

Quamobrem hoc argumentum fallit à dicto secundum quid ad dictum simpliciter.

pag. 12.
num. 7.

Supponit nos, ex eo quòd D. Petrus fidem tempore passionis interiùs constanti animo retinuerit, velle eum toto vitæ tempore, ipsam amittere non potuisse; cum tamen ex Patribus ante allatis, fatis constet nos supponere infallibilitatis promissionem esse absolutam nec ad aliquod tempus restringendam. Sed hoc ei condonemus, ex Antibellarmino hæretico responsionem hanc, sicut & multa alia surripuit, cui nihil frequentius quàm vniuersa argumenta quæ pro infallibilitate D. Petri eiusque successoribus fiunt, à dicto secundum quid ad dictum simpliciter fallere. Ex his nihilominus apertissimè constat Anonymum in eâ versari sententiâ, D. scilicet Petrum exacto passionis tempore falli, & fallere

Ad the-
sim octa-
uam de
infallibili
iudicio
Pontifici-
eis.

potuisse, cum pro illo tempore oratio Christi vim solum habuerit: quod certe ferri non debet, cum non solum contra vnanimem Patrum consensum pugnet, sed etiam naturam, & essentiam Apostolatus omnino euertat: eo enim ipso quod Apostoli immediatam a Christo missionem acceperint, & Spiritu sancto die Pentecostes repleti fuerint; neque in peccatum, neque in errorem amplius, in gratia scilicet confirmati, labi potuerunt. Nec cum Nouatoribus nostris vrgeat D. Petrum tamquam in veritate Euangelij non ambulantem, a D. Paulo reprehensum fuisse: nota enim & cuique peruia sunt Catholicorum responsa, quae ideo, vt & in gratiam breuitatis lubens praetermitto.

Pag. 12.
num. 8.

Lege, quam absoluto vnus imperio gubernari multo praestat: quoniam lex, instar Dei, amore, ira, odio, alijsque affectibus humanis caret.

Quamuis in lege nulli esse possint affectus, cum sensu, motuque careat, in eâ nihilominus multa sunt quæ illius excellentiam & dignitatem comparatione Regum & iudicum valdè imminuunt. Primum enim cum quinque actus legis enumerari soleant, præcipere, prohibere, permittere, punire, & compensare, hi omnes à Rege & Iudice multò meliùs & perfectiùs, quàm à lege fiunt; tum quia ipsa est mortua, tum quia comiter monstrat viam, ostendens tantùm quid factò opus sit: at verò Iudex tanquam lex viua & animata ad actum omnia reducit, & applicat; tum quia quæuis legis efficacia pendet à Legislatore, cum ipse eam condiderit; igitur ipse multò maiorem habebit efficaciam; cum, *Propter quod unumquodque tale est illud magis.* Secundò, tot sunt in lege inter-

pretationes & exceptiones, vt regulæ Lesbîæ, & plumbeæ, quæ in hanc & in illam partem inflectitur, conferri soleat: vnde si auctoritas Iudicis nõ accedat, nullus ferè ex lege fructus referri poterit. Quid enim profût iura, si nõ sunt qui iura tueantur. Scriptura, *lex est immaculata, præceptum lucidum, illuminãs oculos;* vt sacræ literæ perhibent, & tamen, infinita propè sunt, fuerunt, & erunt de germano illius sensu dissidia. Nulla enim vnquam fuit tam peruersa hæresis, quæ non aliquod infidelitatis suæ testimoniũ in Scripturâ effinxerit. Arriani 40. & amplius Scripturæ locos adducebant: Nouatiani multos: Pelagiani, quã plurimos: & vt ad hæc nostra miserima tẽpora accedam, Christus Dominus corporis & sanguinis substantiam nobis legauit, his verbis, *hoc est corpus meum*, contra quæ

Psal. 17.

D. Aug.
Epist. 62.

nihilominus tot exceptiones, tot interpretationes à Nouatoribus effectæ sunt, vt quatuor hæc ver-
 bula explicationes plus-quàm sexa-
 ginta patiantur. Apostoli duplex
 verbum *γραφῶν καὶ ἀγραφῶν* nobis re-
 liquerunt. Concilia item varia olim
 sunt habita. Est-ne controuersia-
 rum finis? Sed vnde? nisi quia hæ-
 retici ad solâ legem mortuam pro-
 uocant, vt iudicium animatum
 Summi Pontificis, quantum pos-
 sunt, refugiant. Postremò Apo-
 stolorum tempore raræ fuerūt hæ-
 reses, imò nullæ, nisi fortè sub fi-
 nem vitæ D. Ioannis, in quo Ebio-
 nitæ Ecclesiam vexare cæperunt:
 ratio verò nulla est alia, nisi quia tūc
 Ecclesia, non scripturâ, sed viuo
 Apostolorum oraculo regebatur.
 Ex quibus liquet fatius esse Rege
 seu Principe, quam lege guber-
 nari.

Sanct.
 repetit. de
 Euchar.

Dixi ab initio auctorem Anonymum in hæresim non esse prolapsum, nec, ut credo, prolapsurum; sed certè, cum pertinaciter affirmat potio-rem esse legis quàm Principis gubernationem, multa reliquit errorum semina, magnamque hæreticis ansam dedit ut scripturam iudicio Prælatorum antepōnant. Olim D. Hieronymi tempore lex scripta, sicut nunc, omnium fidelium, tam in Oriente quàm in Occidente manibus terebatur: Sed omnes iudicio & Cōcilio Damasi summi Pontificis gubernari malebant *iuuabā*, inquit, *in chartis Ecclesiasticis Damasum Romanæ urbis Episcopum, in respondendo Orientis atque Occidentis Synodicis consultationibus, quæ ad illum in dies referebantur.* Hoc etiam in transcurso obseruauerim, Anonymum dum summi Pontificis auctoritatem conatur deprimere Re-

gum simul & Principum auctoritatem & dignitatem funditus euertere; cum legibus potius quam Regibus, illius iudicio, præstet gubernari. Quod quam periculosum & perniciosum sit, malim aliorum iudicio relinquere, quam exaggerare pluribus. Nec dicat axioma istud esse Aristotelis, non enim propterea maiorem fidem meretur: imò verò cum verba illa Aristotelis sint austeriora, Regiamque minuant dignitatem, miror quo pacto se ex Aristotele Maximam illam deproplisse asseruerit.

Gallarum Episcopi Nicolao Papa scripserunt decretales, & bullas Romanorum Pontificum nequaquam obligari, nisi Canonum disciplinis, & Concilijs ante receptis essent conformes: Canone si Rom. & Can. omnia.

Pag. 14.
num. 8.

Quod pro conuellendâ fide præstant nouatores, hoc pro euertenda

authoritate Papę facit Anonymus: ut enim illi veterum patrum scripta quibus omnino confodiuntur, eatenus duntaxat admittunt, quatenus cum scripturis sanctis conformitatem habent. Sic Pontificū decretales, & bullas non vult Anonymus recipere, aut approbare, nisi antiquis, & ante receptis Canonibus conformes videantur. Falsum hoc dogma, aliter quàm per falsum probare non poterat, quippe cum Canone *si Romanorum* quem in suæ sententiæ cōfirmationem profert tantùm definiatur, decretales Romanorum Pontificum vim authoritatis habere; etsi in corpore quod Sanctus Isidorus edidit non habeantur. *Aliter enim*, Nicolaus Papa, *re scripta D. Gregorij & aliorum sanctorum Pontificum, imo & scripturas sanctę, quę in corpore Isidori non inveniuntur reiiciendę essent.*

distinct.

19.

quo fit ut Galliarum Episcopi tantum eo tempore dubitarent, an decretales quæ Isidori corpore non continebantur Canonum vim haberent. Videat lector, si hoc Nicolai responsum absque ullâ restrictione, quo asserit decretales vim habere, nõ plus feriat Anonymum quàm ei faueat: quod ad Canonẽ omnia ita habet. *Omnia decretalia cunctorum prædecessorum, quæ de Ecclesiasticis ordinibus et Canonum sunt promulgata disciplinis, ita ab omnibus Episcopis & Sacerdotibus custodiri mandamus; ut si quid in illa commiserint, veniam sibi honoris deinceps nouerint denegari.* Vbi quæso extant verba vlla quæ significant non obligare Pontificis Canones, nisi sint cum antiquis conformes? Sed cur hanc conformitatem tantopere vrget Anonymus? non aliã sanè ob causam, quam ut inobedi-

25. quest.
1.

dientiam foueat, & patentem viam
 appellationibus continuis aperiat.
 neque est quod respondeat in hoc
 consistere regimen Aristocraticū;
 cū illud sit potius Anarchicum:
 Sic enim tota Prælatorum potestas
 quæ controuersijs finem debet im-
 ponere, funditus euertitur.

Pag. 14.
 num. 8.

*Hincmarus Archiepiscopus Rhe-
 mensis Hincmaro nepoti suo respondet
 Decretales Pontificum epistolas quas
 ante Synodum Nicenam editas per-
 hibent exiguæ esse fidei, propterea quod
 sacris Canonibus non concordarent.*

Decretales quæ cum antiquis nō
 erāt conformes supra impugnavit
 Anonymus, hīc sui immemor an-
 tiquas & ante Nycenum Cōcilium
 editas antiquat, dicens eas *exiguæ
 esse fidei*. in cuius rei confirmatio-
 nem, non aliud quàm scismatici &
 versipellis testimonium potuit ex-
 cogitare, Hincmari nempe Rhe-

mensis, cuius & si principia laudabilia fuerint, non responderunt tamen vltima primis. Fuit enim Apostolicarum literarum falsarius, subreptione priuilegia quædam à sede Apostolicâ impetrauit, contumax & rebellis mandatis Pontificis, excæcationis nepotis sui viri laudatissimi & Episcopi Laudunensis reus, ad modum Arrij decretalibus & Canonibus se obediturum fraudulenter promisit, vt narrat Flooardus, *eas*, inquit Hincmarus, *decretales summorum Pontificum suscipiendas dico & scribo, & sacros Conciliorum Canones cum decretalibus Apostolicis, sed ex eisdem Canonibus promulgatis & recipiendos & custodiendos & seruandos sicut supra ostēdi, profiteor*: Dolosè certè. Simul enim se eas recipere fatetur & diffitetur, cum videlicet restringit ad ea quæ in Concilijs sancita & recepta erant //

Lib. 3.
 cap. 21.

per antiquos Canones. Sed quid aliud insinuat Anonymus? Certè ipse secum pugnans idem negat simul & affirmat. Cæterum mirari fatis non possum, cur cum centuriatorib⁹ Canones illos ante Nyce-
nam Synodum editos *exiguæ fidei* vocat: cùm his vt iam ostēdimus, variæ fuerint sopitæ & extinctæ hæreses, quæ certè iuxta hanc Anonymi doctrinam statim possent reuiuiscere. Sed rem vrgeamus. D. Clemens scripsit Constitutiones Apostolorum, quæ etsi inter scripturas apochryphas recenseantur, non desinunt tamen magnæ esse authoritatis & fidei. Sunt enim apochryphæ, id est, non Canonica; quòd minimè constet an ab Apostolis sint conscriptæ. Testis eius rei est Epiphanius, *Apostolorum constitutio apud multos in ambiguo est* (id est, an sit Canonica) *sed non reprobata.*

Turr. lib.
2. contra
Magde-
burg.

Hæresi
70.

probata. Omnis enim regularis or-
do, in ipsa habetur, & nihil est à fide
adulteratum, neque à confessione,
neque ab Ecclesiastica gubernatio-
ne & regula. Anacletus seriem Pa-
triarzialium sedium instituit, quæ
in Ecclesia vsque ad Patriarchatum
Constantinopolitanorum ambitio-
nè viguit. Victor omnes Asiæ Epif-
copos pro celebratione Paschæ ana-
themate percussit. Et Stephanus de
non rebaptisandis ijs qui ab hære-
ticis baptisati fuerant. Hæc multá-
que alia quæ in gratiam amicæ bre-
uitatis omittimus, nō sunt, nec esse
possunt exiguæ fidei. Sed quæso
contradictionem Anonymi expli-
cemus. Toto penè suo libello con-
tendit facultatem edendi Canones
penes generale Concilium reside-
re, adeout pontifex executionem,
interpretationem, & dispensatio-
nem eorum tantum habeat. Hic

Pontifi-
 calē Rom.
 & Baron.
 ad An.
 112.

Euseb.
 s. cap. 24
 Sc. 25 Ba-
 ron. ad an.
 199.

Vinc. li-
 rinenfis
 libro cen-
 tra hæret.

Baron. ad
 an. 158.

verò docet decretales Pontificum ante Nicenum Concilium, quod omnium generalium primum est, ideo nullam vim habere quia sacris canonibus non consentiebant, At quis sacros illos Canones ediderat, cum nondum celebratum fuisset generale Concilium? Dicit forte ab Apostolis fuisse editos sed quis nescit Apostolorum Canones minorem semper in Ecclesia vim habuisse quàm alia pontificum decreta cū à Gelasio in numero apochryphorum recenseantur, eorumque numerus valde incertus sit, aliqui enim 70. alij. 80. alij vero interdum 50. duntaxat numerant.

Baron.
ad an.
101. &
Tur. lib.
2. contra
Magde-
burg.

Sextum, plenitudinem authoritatis Pontificie definit ad executionem, interpretationem, & dispensationem canonum, minimè verò ad institutionem nisi per se, vel per legatos suos Concilio prasideat.

Pag. 15.
num. 9.

Lutheri, Caluini, Valdensium & Marsilij Paduani dogma *quo iure*, inquit Luther *Papa super nos leges constituit? quis dedit ei potestatem libertatis nostræ, per baptismum nobis donare*. Antibelarminus Calvinista ex sententia suorum, *nostri*, inquit, *concedunt legitimos Ecclesiæ Pastores, siue potius ipsas Ecclesias* (notetur hæc verba) *potestatem aliquam habere Dei verbum promulgandi, deque rebus externis siue ritibus adiaphoris aliquid constituendi; & paulo post. Sed novas aliquas leges in conscientia verè obligantes, siue necessario ad fidem vel vitam Christianam pertinentes, ab Episcopis vlllo diuino iure constitui posse negant: aut aliam cogendi potestatem, quàm quæ modo dicta est concessam esse, aut denique maiorem hac in parte Romani Pontificis quàm aliorum Episcoporum auctoritatē esse. Id est ipsum, sicut nec ceteros Præ-*

De captiuit. babyl.

cap. de baptismo

4. institur cap.

10 § 12.

Anton. part. 4.

tit. 11. cap. 7 § 2.

lib deff. forum

P.

Thest 12.

de coactiua Pontificis potestare

i. Ierendis legibus.

latos potestatem condendi Canones habere. Quid autem aliud dicit Anonymus, cum interpretationem, dispensationem, & executionem Canonum, non institutionem Pontifici tradit, imò multò generalius Antibellarmino loquitur: quippe qui pro disciplinâ & ritibus Prælati summoq; pontifici potestatem aliquâ concedit, quod tamē Anonymus ei denegare videtur. Sed si vera est, hæc opinio, omnes quotquot sunt hæreses, ante primum Concilium damnatæ reuiuiscunt Marcionis, Manicheorū, Nouatianorum, Helquesetarum, Messalianorum, denique D. Cypriani error, cum à solis pontificibus absque generalibus Concilijs sint dānata, idque præsertim, quod paulò ante ex Hincmaro decretales ante Nicenam Synodum exiguæ fidei esse docuerit. Nulla ergo

aut ad summum exigua fuit illarū
 hæreseon condemnatio. Secundò
 ruent similiter omnia alia Pontifi-
 cum decreta, vt Damasi, Leonis, D.
 Gregorij, Innocentij, Nicolai, quæ
 tamen Canone *ſi Romanorum* & Dist 19.
25. q. 1.
 Canone *omnia* rãtopere commen-
 dantur: quippe quæ sine Concilio
 generali sunt instituta. Terriò hoc Cocleus
in vita Lu-
theci.
 fuit initium Lutheri (pace Anony-
 mi dixerim) qui à principio suæ ab
 Ecclesiâ defectionis decretaliū cor-
 pus igni tradidit, eam solùm ob
 caussam, quia captiuitatem Baby-
 lonicam suo iudicio inducebāt, &
 nullius' erant obligationis, quippe
 quæ edità essent à viris defectū po-
 testatis quo nullus est maior habē-
 tibus, & propterea non esse quod
 tandiu membranas & terram ad in-
 star infructuosæ ficus occuparent.
 Quartò omnibus seculis Pontifices
 sūmi Canones Encyclicos per vni-

Epist. 1.
& 81.

uersalem Ecclesiam ediderunt. Leo
quatuor leges omnibus Episcopis
vbiuis locorum existentibus impo-
suit subiungens, *Si quis contra fece-
rit à suo officio submoneatur*, quod à
D. Gregorio & alijs similiter factū
est, quo fit vt cūm generalem Ec-
clesiæ vsum negare insolentissimæ
sit insanix, authore Augustino, nō-
nisi insolenter & falsò potestas illa

Epist. ad
Ianna-
rium 118.

institutorum Canonum Ponti-
ficibus adimitur. Nec dicat aliud
esse legem, & aliud canonem: &
Pontificem quidem illam, non hūc
condere posse: Hoc enim effugiū
est planēque inanis tergiuersatio,
quando quidem nulla est intervtrū-
que differentia, nisi quòd decreta
fidei aut disciplinæ Ecclesiasticæ
Canones dicūtur, decreta verò im-
perialia leges: Deinde cūm leges
horū Pontificum tomis Concilio-
rum, & Decretorum corpori inser-

tæ sint, non possunt non appellari canones.

Sed potestatem illam edendorū Canonū summo Pontifici esse debitam rationibus Theologorum demonstramus. Ecclesia est Respublica vndiquaque perfecta ad imaginem triumphantis expressa, itaut nihil quod ad eius conseruationem facit ei deesse debeat. Atqui ad optimam Reipublicæ gubernationem, præsertim vbi status est Monarchicus, ad superiorem spectat sancire leges, ijsque subditos adstringere. Item lex à ligando deriuatur, atqui Christus cū Petro tum Apostolis potestatem ligandi dedit Matthæi 18. *Amen, amen dico vobis, quæcunque ligaueritis, &c.* Igitur & leges ferendi. Tertiò ex Anonymo Reges terræ ad *Ecclesiæ incolumitatem & Canonum Ecclesiasticorum executionem leges*

Pag. 12.
num. 12.

sancire, atque inter sua edicta, códigos,
aut capitularia possunt inserere. Igi-
 tur multo-magis Ecclesiæ Prælati
 & præsertim summus Pontifex.
 Vnde si Canones de nouo non
 possit condere, sed veterum tan-
 tum executionem procurare;
 non maiorem in Ecclesiam quàm
 Imperator vel Magistratus sæcula-
 ris obtinebit auctoritatem. Quar-
 tò ex eodem authore Facultas
 Parisiensis decreta quædam etiam
 in materia fidei, potest edere &
 censurâ in libros hæreticos, aut ad
 hæresim accedentes animaduertere:
 Atqui Pontifex est eius superior,
 neque hanc potestatem ab alio,
 quàm ab eo accepit. Igitur cum
Propter quod unumquodque tale
Et illud magis, Pontifex decretorum
 & Canonum de nouo edendorum
 facultatem habebit. Maximè cum
 à Sorbonæ decretis ad summum
 Pontificem locus sit prouocationi,

Denique cùm sint duo Canonum genera, alij de fide, alij de moribus; hos credo author Pontifici nō denegat. Cùm enim mores pro diuersitate locorum & temporum varij sint, & defuetudine aut consuetudine contraria antiquari soleant, maximum disciplinā Ecclesiæ dispendium pateretur, si cùm rarò & difficilè Oecumenica cogātur Cōcilia, Pontifex de moribus nō posset statuere. Pro fide, etsi Parisiēses ad Concilium generale vltimam eius analysim referant, non tamen propterea potestatem de fide discernendi, Pontifici vnquā ademerunt, & meritò. Quæro enim ab Anonymo si nunc dubium in Ecclesiâ oriretur. an Eucharistia esset latriā adoranda, vel an vsus calicis populo necessarius & similia, si Cōcilium Oecumenicum pro horum definitione expectandum esset, in

euidens errandi periculum tota cō-
 iiceretur Ecclesia cum Concilia per
 centum, ducentos, aut interdum
 trecentos annos non celebrentur.
 Sed nec hodie ferè celebrari pos-
 sunt, cùm Reges absentiam suorū
 Episcoporum, & eorum cùm exte-
 ris conuersationem semper agrè
 ferant. Quamobrem nunquam
 Parisienses & si à partibus Conci-
 liorum generalium steterint, eò de-
 uenerunt, vt potestatem edendi
 Canones in materiâ fidei Pontifici-
 bus ademerint. Quando Pontifex,
 inquit Gerson, aliquid decernit,
 nunquam contrarium est publicè
 dogmatizādum, nisi apertè (quod
 de suo addit) constet de falsitate.
 Supponit ergo eum posse de-
 cernere, eiusque decretum obli-
 gationem inducere. *Almainus vni
 Petro & successoribus eius data est
 potestas constituendi Canones.* Item,

in foro exteriori potest aliquid summus Pontifex præcipere, cuius transgressio erit peccatum mortale, quæ non esset excluso tali præcepto. Ad cuius confirmationem citat Gersonem. Robertus Cænalis libro de oblati conditionibus ab hæreticis, ait ad consensum fidei necessariam esse Pontificis Monarchiam, nec eam tanto odio ab hæreticis habendam esse. Huc referri possunt, quæ de Petro Oxomensis, & erroribus olim Parisiis damnatis adduximus. Quinimo Conciliû Constantiense (cuius in omnibus Anonymus author noster est acerrimus propugnator) bullam edidit quæ incipit *inter cunctas*, ubi bis repetit censendos esse hæreticos, qui aliter sentiunt de Eucharistia, & cæteris sacramentis ac fidei articulis, quàm sancta Romana Ecclesia sentit, & docet, quo loco Romana, ut

Cap. 4.
 de pote-
 state Ec-
 clesie
 sub finem.

Tomo 3:
 Concilio-
 rum.

D. 2. q. 1. art. 10. docet Bannes, pro sede Aposto-
 licâ vsurpatur. Cæterum non tan-
 tùm cum veritate pugnat Anony-
 mus, sed ne-quidem cum seipso
 consentit. Ait enim Pontifici in-
 terpretationem Canonum iure
 competere, quod cùm de inter-
 pretatione priuatâ non intelliga-
 tur, de publicâ & iudiciariâ debet
 intelligi. Atqui hæc interpretandi
 facultas est tantùm penes ipsius le-
 gis authorem, cuius enim est le-
 gem condere, eiusdem est eandem
 interpretari. Codice de legibus leg.
Sacratissima. Si quid in legibus latum
fuerit obscurius, oportet ab imperato-
ris interpretatione patefieri, & lege si
Imperialis. Si enim leges condere soli
est concessum Imperatori, & leges in-
terpretari, solo dignum Imperio vnde
 cùm ex Anonymi opinione iuridi-
 cè Pontifex Canones interprete-
 tur, eosdem etiam instituere, & cõ-

dere poterit. Neque vnum sine altero, aut vtrumque simul citra hæresim poterit ipsi denegari.

Lapsu demum temporis, cum omnes Christianæ nationes summis ignorantie tenebris consopirentur, absolutam auctoritatem omnia decernendi collegerunt, præcipuè à Gregorij VII. temporibus, cuius vitam. &c.

Pag. 16.
n. 9.

De fide est in Ecclesiam non solùm in Concilio congregatam, sed diffusam vbique terrarum, summam & crassam ignorantiam qualem hîc depingit Anonymus, non posse cadere. Ioannis enim 14. & 15. Christus promisit spiritû qui maneat cum eâ in æternum, & doceat eam omnem veritatem: respõdebit fortè se de ignorantia rerum ad salutem pertinentium non loqui, sed de aliâ quæ tãtum est respectu Ecclesiasticæ disciplinæ. at quàm absurdè hoc dica-

tut hinc patet, quòd disciplina Ecclesiastica per quam mores instituuntur & formantur ad salutem hominum pertineat: cum experiètiâ constet morum deprauationem proximam esse ad errorem dispositionem. *Neque error peccatum, ut docet Cyprianus, sed potius peccatum errorem gignit: Nec ex aliis hominibus fiunt heretici, quàm ex ijs qui si in Ecclesiâ permansissent nihilominus perijissent. Item, fides sola ad salutem non est satis nisi cum charitate bonisque operibus coniungatur; frustra enim quis sibi de solâ fide blanditur, qui bonis operibus non ornatur: Cum ergo boni mores ad salutem sint necessarij, & hi per disciplinam Ecclesiasticam habeantur & conseruentur illius ignorantia non potest non esse Ecclesiæ perniciosissima, ideoque falsum est, & hæresim sapiens totam Ecclesiam à Gregorij septimi tem-*

D. Cypr.

D. Aug.
de vera
relig. ca. 8.

D. Bern.

poribus eâ ignorantia in summo gradu, ut ait Anonymus laborasse. Cæterum hîc omnibus Pontificibus qui post Gregorium illum Ecclesiam gubernarunt, grauem infert iniuriam; dum tyrannicè & absolute ius omnia decernendi sibi usurpasse comminiscitur, cum tamen multi sanctissimi Pontifices ab eo tempore in Ecclesiâ floruerint Innocentius 3. Eugenius 3. Celestinus 5. & alij. Pro Gregorio septimo duo illi maximum odium conflauerunt: renouatio cœlibatus sacerdotum qui suo tempore varijs in locis minimè obseruabatur, & abdicatio Hêrici 3. aliàs 4. à cuius fauoribus nulla non conuitia passus est. Sed Catholici scriptores synchroni optimum & sanctum eum nobis exhibent Monachum nempe Cluniaci Professum, de rebus Ecclesię impensè sollicitum Ponti-

Micro-
logus
cap. 14.
Leo
Ostien-
sis lib. 3.
cap. 14.
& Baro-
ad an.
1085.

ficem voce generali populi acclamatum, iurium sedis Apostolicæ defensorem magnanimum, miraculis tam in vitâ quàm post mortem clarum, & in album sanctorum statim ab obitu relatum: Ne itaque vnum Onuphrium Pontificibus plus æquo infensum tantis scriptoribus. Anonymus anteponat.

Pag. 16.
num. 10. *Ecclesiam sumptam pro cætufidelium, unico ac solo capite essentiali ac fundamento Christo esse contentam, nihilominus in ratione exercitij atque executionis, regiminis à duobus Pontifice scilicet & politico Principe gubernari.*

Modum istum loquendi quo perniciofa trahitur consequentia, nēpe Ponticem non fore Ecclesiæ necessarium, iam satis explosimus vnicum hīc restat animaduersione dignissimum: cū enim dicit Anonymus

nymus

nymus Ecclesiam sumptam pro cętu fidelium vnico ac solo capite essentiali Christo Domino contentam esse, Pótificem supremum Ecclesię esse superfluum videtur adstruere: Quorsum enim dicit contentam esse eo solo capite? Si contenta est, ergo Pontifex est omnino superuacaneus. Quod sine impietate sustinere non potest. Vnde, quamuis Christus per potestatem quam vocant excellentię, absque alicuius auxilio Ecclesiam possit regere nihilominus voluit homines ab homibus gubernari, non minùs quam inferiores Angelos per superiores; tùm vt potentia sapientia, bonitas, & cęterę alię eius perfectiones in eâ superiorum & inferiorum distinctione magis relucerent, tum vt magis edomaretur hominum superbia, quando nempe ab alijs sibi in naturâ simi-

H

libus gubernatur, & sic in scripturâ
 obseruamus spiritû Prophetarum
 Prophetis subiectû esse debere. Po-
 test quidem, Deus vt notant Theo-
 logi homines absq; sacramentis iu-
 stificare, cùm virtus diuina non sit
 his alligata : Quis tamen Catholi-
 corum audebit affirmare homines
 contentos esse redemptione Chri-
 sti, & sacramenta ad salutem esse
 superuacua? Dicamus ergo stante
 lege Euangelij Ecclesiam non
 posse propriè dici vnico ac solo
 capite Christo Domino con-
 tentam; Alias enim contra suam
 naturam esset corpus informe &
 monstruosum. Cæterum non mi-
 nùs est reprehendendum quod ait
 Ecclesiam sumptam pro cœtu fide-
 lium seu republicâ Christianâ à
 Pontifice, & Principe politico gu-
 bernari. primùm, quia in neutro
 canone id expressè habetur. in prio-

In 4. dist
 2.

re enim tantum dicitur mundum non Ecclesiam à duobus differenter gubernari : in posteriore principibus quidem incumbere, tueri Ecclesiam non tamen regere. *Palatia Regum sunt, templa vero sacerdotum. Imperatores huius seculi sciunt se Pontificibus subesse non praeesse.* Secundò quia ut planius ex infra dicendis constabit, differentiam regiminis Ecclesiae inter pontificem & principem statuit in eo quod ille in internis conscientiae motibus, & eis quae ad animam immediatè referuntur totus occupetur : Princeps vero politicus exteriorem Ecclesiae disciplinam praescribat: quod certè integrá Praelatorum iurisdictionem euertit.

Pag. 17.
num. 11

Quae, nempe arma, nempe excommunicationem, olim absque consilio et moderatione Aristocraticâ Presbyterij non licebat distringere. Idque inquit

Pag. 17.
num. 11.

natura regiminis Aristocratici postulat.

Hoc profecto temerarium, erroneum, Prælatifque iniuriosum. Temerarium, quia sine lege & teste saltem omni exceptione maiori asseritur. Quinimo pugnat contra Gersonem & Almainum, qui absolutè & sine vllâ conditione Prælati & summo Pontifici potestatem ferendi excommunicationes etiam latæ sententiæ, ut vocant, tribuunt, illudque patet, I. quæst. 1. de quodam qui ediderat libellum famosum. Vbi D. Gregorius motu proprio sine vlllo consilio Aristocratico dixit, *nisi talis confessus fuerit, ipsum priuamui perceptione corporis & sanguinis Christi Domini, & si sumat à corpore Ecclesiæ sit diuisus.* Erroneum, quia pugnat contra communem omnium Catholicorum sensum, qui hanc ex-

Libris de
porcista -
te Eccle-
cap. 4.

I. qu. i.

communicandi facultatem abso-
 lutè Pontifici & Prælati tribuunt,
 vnde Canone *duo sunt*, refertur
 Ambrosium non tamen vniuersa-
 lis Ecclesiæ Episcopum, pro culpâ
 quæ aliis Sacerdotibus non adeo
 grauis videbatur, Theodosiû Im-
 peratorē ab Ecclesiâ exclusisse. Vbi
 notandum est D. Ambrosium eum
 exclusisse non solùm sine Aristo-
 cratico consilio, sed etiam contra
 illud. Prælati denique & Pontifici
 iniuriosum, quia in dies pro casibus
 occurrentibus monitoria absq; Pa-
 ræcorum consilio, quos Diœcesis
 optimates putat Anonymus, decer-
 nūt. Quâ in re sibi pro more suo cō-
 tradicit author. Nam excommuni-
 cationis arma ad executionem Ca-
 nonum spectant, atqui Canonum
 executio ad summum Pontificem,
 & ad Prælatos pertinet; igitur &
 distinctio horum armorum. Venit

certè mihi in mentem ista paulò
 attentius consideranti consilium
 Aristocraticum, quod ipse pro his
 armis distringendis postulat, esse
 vel Principem, aut secularem ma-
 gistratum: nam pluribus locis sta-
 tuit Principes esse executores Ca-
 nonum, & ad eos Conciliorum
 congregationem spectare, atqui
 excommunicatio absque Concilio
 Aristocratico ferri minimè potest,
 ergo nec sine principis aut magi-
 stratus secularis auctoritate, quod
 certè dignitati & officio Prælato-
 rum & Pontificis maximè est iniu-
 riosum: & quamvis hæc recepta sit
 in Galliâ consuetudo, vt ad instan-
 tiam secularis magistratus pro re-
 bus occultis excommunicationes
 decernantur; non tamen sequitur
 Prælatos sine Principe, aut Magi-
 stratu seculari vllas ferre posse. Ex-
 perientia enim illud luculenter do-

cet. concludamus ergo Prælatiſ ſpi-
ritualium armorum diſtrictionem
ſiue uſum ita competere, ut per ſe
abſque Ariſtocratico conſilio Pa-
ræcorum ea poſſint diſtringere.

Ioann. 18. *Regnum meum non eſt
de hoc mundo.* Lucæ 9. *Vulpes fo-* Pag. 17-
num. 11.
*ueas habent, filius autem hominis non
habet ubi caput ſuum reclinet. Quod
idem eſt ac ſi perhiberet Eccleſiam,
neque territoriũ, neque ius gladij, &c.*

Quis iſta legendo non facilè in-
feret authori fuiſſe in animo, ab Ec-
cleſiaſticis bonorum poſſeſſionem
adimere? erat certè ipſiſſimũ Meſſa-
lianorum, Bohemorum, & paupe-
rum de Lugduno argumētum, qui
cum Chriſti, & Apoſtolorum pau-
pertatem Pontifici Prælatiſque op-
ponerent, eos ne quidem ſuo-
rum bonorum uſufructuarios eſſe
iactabant. Scio equidem authorẽ
de eo minimè cogitaſſe, quippe-cũ

non ignoret dogma hoc fuisse à Concilio Constantiensi damnatum; nihilominus id ex verbis eius potest inferri. conficiamus enim, quæso, syllogismum. Regnum meum non est de hoc mundo, aut vulpes foueas habent: filius autem hominis non habet ubi caput reclinet: atqui Ecclesiasticis, non conuenit aliud regnum quàm quod Christus in mundo habuit: ergo nihil habent aut habere debent in mundo, ne quidem ubi caput reclinet, quod est hæreticum, & Cõcilio Constantiensi repugnans. Sed mittamus ista, de spiritualibus enim non de temporalibus nostra est instituta disputatio.

Narrant optimum Principem Constantinum sic Episcopos affari consueuisse, Vos intra ego autem extra Ecclesiam, à Deo Episcopus constitutus sum.

Mendacium putidum. Eusebius rem totam fidelissimè describit. Lib. 4. de vita Constant. chron. 23. & 24. Cum Constantinus Episcopus in Aulâ Regiâ conuiuio excepisset, & sermo incidisset de templis infidelium edicto eius occlusis & prophanis eorumdem ritibus prohibitis, Episcopus ita affatus est. *vos estis Ecclesiæ Episcopi, ego uero exteriorum sum Episcopus, à Deo constitutus; ubi notum est per exteriores, paganos intelligere; opponit enim exteriores, Ecclesiæ, seu congregationi Christianorum, quasi diceret Episcopus esse Christianorum Episcopus. Se autem gentilium qui sunt extra Ecclesiam. Deinde ex Eusebio, Constantinus nondum tunc Baptismum susceperat (quamuis contrarium sit probabilius) atqui Baptismus est ianua seu fundamentum totius jurisdictionis Ecclesiasticæ; adeout* Baron. ad an. 424.

catechumenis nullo planè modo
 cõueniat: tum quia nondũ sunt de
 Ecclesiæ corpore, sed de animâ tan-
 tum Ecclesiæ vt loquuntur, tum
 quia cum Sacerdos Missæ sacri-
 ficium incipit è templo exeunt.
 Non poterat ergo tunc Constan-
 tinus mysteria, ceremonias, nec nõ
 ea quę ad disciplinam Ecclesiasti-
 cam spectāt cognoscere, multò mi-
 nus de eis leges sancire, quod ta-
 men vult aduersarius, in quo gra-
 uem tanto Imperatori infert iniu-
 riam, quod scilicet vel Neophy-
 tus iuxta communem sententiã
 aut Cathecumenus tantũ secun-
 dum Eusebium disciplinę Eccle-
 siasticę se immiscere præsumpse-
 rit, contra ea quę coram patribus
 Nyceni Concilij publicè est pro-
 testatus *Deus vos constituit Sacer-
 dotes, & potestatem dedit de vobis iu-
 dicandi, & id eo nos à vobis rectè iu-*

Ruffinus
 lib. 1, cap.
 2.

dicamur, vos autem non potestis ab hominibus iudicari: propter quod Dei solius inter vos expectate iudicium, & vestra iurgia quaecumque sunt ad Dei reseruentur examen; vos autem nobis dati estis dii, & conueniens non est, ut homo iudicet Deos, sed ille solus de quo scriptum est Deus stetit in Synagogâ Deorum, in medio autem Deos diiudicat. Quæ apertè imposturam Anonymi ostendunt; Constantinum nempe nunquam se Ecclesiasticæ disciplinæ Episcopum, sed exteriorum, scilicet gentilium Episcopum haberi voluisse.

Psal. 81.

Quibus benè perceptis, facile est videre, & quo sensu Optatus Mileuitanus asserat Ecclesiã esse in Republicâ, tanquam in alieno fundo, & territorio, ac dominio. Optati Mileuitani tempore, Imperium Romanum nõ tantum Christianos, sed etiam Gentes complectebatur, qui dignita-

Pag. 11.
num. 12.

ribus & honoribus, vt & Christiani gaudebant, & qui fortassè Christianos multitudine superabant. Nam etiamsi Constans, de quo sermo est apud Optatum, Constantini fidem sequeretur, nec ab eâ, vt frater eius Constantius, descuisset: multi tamen Gentiles eius Imperio parebant; ideoque cùm Christiani partem tantum imperij eo tempore constituerent, meritò tunc dici poterat Ecclesiam in Republicâ tanquam partem in toto residere, præfertim cùm eo tempore longiùs latiùsque diffusum esset imperium, quàm Ecclesia. Iam vero, cùm adimpletum sit illud, *et adorabunt eum omnes Reges terræ, omnes gentes seruient ei. Dabo tibi gentes hereditatem tuam, et possessionem tuam terminos terræ: vnum & idem sunt Ecclesia & Respublica Christiana. Quid enim, quæso, est Ecclesia, nisi*

Contra
Parme-
nian. pag.
185.

Pfal. 2.
& 71.

cœtus fidelium? & quid iam Republica, nisi pariter cœtus fidelium? cum omnes illius partes, Rex nempe & subditi, colla sua Christo sumiserint, & Euangelio nomen religiosissimè dederint. Non potuit igitur Anonymus nisi malè feriat, & Ecclesiæ infensus asseuerare, Ecclesiam esse in Republica: quasi verò hæc multò latiùs pateret, & nonnullos contineret qui Christianæ Religionis mysteriis non essent initiati. Vnde turpiùs adhuc lapsus est, cum asseruit Ecclesiam in Republica esse, tanquã in alieno fundo, & territorio: ex hoc enim apertè sequitur, quòd cum Dominus fundi leges alteri ex iure præscribat, Reges & Principes, in quorù territorio est Ecclesia, leges ipsi Ecclesiæ posse præscribere, non tantùm pro temporalibus, de his enim certò constat, sed pro disciplinâ

Ecclesiasticá, vt Concilia generalia indicere: hoc enim statim subiungit Anonymus, causas Clericorum cognoscere, iudicare, leges pro Ecclesię negotiis sancire, quę profectò si præstarent Principes, falcem in alienam messem viderentur immittere. Quod vt refellam, tantùm referam illud Athanasij Epistolâ ad solitariam vitam agentes, vbi narrat Osum Cordubensem, cùm Constantius sibi potestatem hanc arrogaret, & iniquissimè vendicaret, dixisse, *Quis videns eum in decernendo, Principem se facere Episcoporum & præsidere iudicijs Ecclesiasticis, nõ meritò dicat illum eam-ipsam abominationis desolationem esse, quę dicta est à Daniele Propheta?* Quod autem Optatus nunquam voluerit Ecclesiam esse in Republicá, vt in alieno fundo, satis ex consequentibus videre est, siquidem dicit eam

esse in Republicá, vt Sacerdotium, virginitas, & pudicitia erant in Romano Imperio: atqui fuisset admodum iniuriosum Imperio dicere has virtutes morales in imperio tanquam in alieno fundo fuisse, cum Romani inter omnes alias nationes iustitię essent obseruantissimi, & eá de causá, auctore Augustino, totius orbis dominatum à Deo cõsequi meruerint. Voluit ergo Optatus, virtutes esse in imperio tanquam decus & ornamentum maximum illius: sic & Ecclesiam esse in Republicá, tanquam proprium & præcipuum illius ornamentum quo exornatur, conseruatur, & extenditur.

Et iure-ne an iniuria olim Christiani Principes Nycenam, Constantino politanam, Ephesinam Chalcedonensem atque alia concilia generalia coegerint: hoc enim ad legis Diuinę, na-

Pag. 22.
num. 12.

Notetur
hic Anonymi Sollicitus.

turalis, & Canonica executionem spectat.

De Con-
cil. pag. 58.
lib. 4.
Institur.
cap. 7. §. 8.

Hæresis manifesta. nihil san-
ctius & diuinius, & quod magis
potestatem iurisdictionis Pontifi-
ciæ arguat, quàm Concilia Occu-
menica: eorum tamen conuoca-
tionem & indictionē noster Ano-
nymus cum Luthero, Caluino &
cæteris hæreticis ad Principes re-
fert. Idque, inquit, quia *hoc ad
executionem diuini naturalis & Ca-
nonici iuris spectat.* Verùm tantum-
abest vt hoc prædictis iuribus sit
conforme, quin potius omnino re-
pugnet. Diuino quidem, quia
Matthei 18. nunquam est legiti-
mum Concilium nisi sit in nomine
Christi coactum, id est ab eo qui
eius vices gerit nempe Pontifice:
Christus enim ascendens in cœ-
lum Ecclesiam suam Petro in lit-
tore piscanti, non Tiberio Romæ
imperanti

D. Ioan.
cap. vii.

imperanti gubernandam commisit : Naturali quia vtriusque imperatoris scilicet & Pontificis Imperium diuisum est, nec vnus alterius fines debet occupare aut inuadere; Pontificis autem fines Imperator inuaderet, eiusque iura violaret, si Sacrorum Conciliorum conuocationem sibi arrogaret; sed præterea frustra laboraret, nunquam enim posset omnes totius orbis Episcopos conuocare, quippe cum Ecclesia multò latius imperio pateat, minusque est, vt ait D. Leo, quod Romæ bellicus labor subdidit, quàm quod pax Christiana subiecit. Iuri item Canonico apertè contradicit, vt liquido constat ex varijs Pontificum & Conciliorum decretis; Marcelli martyris prohibentis synodos generales absque suâ licentiâ fieri. Iulij Pontificis obiurgantis orien-

Homil. in
natu.
Apost.

Epist. ad
Episc. An-
tioch.

Socrates
2. hist. cap.
27.

Act. 1.

Ruff. 18.
hist. cap. 1.
Epist.
Martiani
ad Leonē.

tales Episcopos, quod ipsum ad Concilium non vocassent, cum Ecclesiasticus canon iubeat, ne absque sententiâ Romani Pontificis, Canonici conuentus habeantur. Concilij Chalcedonensis, vbi dicitur nunquam licuisse, nec contigisse, vt Concilium sine consensu summi Pontificis indiceretur. Itaque etsi legamus quosdam Imperatores interdum aliqua conuocasse, vt Cōstantinum, qui Nicenum, & Martianum qui Chalcedonense coëgit & alios quosdam; id tamen nunquam fecisse absque auctoritate aut consensu summorum Pontificum certo certius est. Concilium enim Nicenum non à solo Constantino, sed à Syluestro aut Iulio indictū est, vt expressè habetur 6. Synodo act. 16. quod clarissimè annotat Ruffinus cum ait Cōstantinum illud conuocasse ex sen-

tentiâ sacerdotum; Secunda etiam Synodus népe Cōstantinopolitana, indicta est à Damaso ope Theodosij Imperatoris ex Theodoro: Theodoro-
ret. s. hist.
cap. 9. Ephesina à Cœlestino cui⁹ legatus fuit Cyrillius Alexandrinus, vt constat ex epistolâ Cœlestini ad Cyrillum. Quarta denique nempe Chalcædonensis, à Leone I. ex epistola Martiani Imperatoris, vbi gratulatur Leoni, quòd Concilium necessarium iudicârit, vnde Leo Pōtifex ita loquitur, *litteras dedimus ad fratres & Coëpiscopos nostros, usque Concilium generale indiximus.* Rationes autem ob quas summi Pontifices auctoritatem Imperatorû illis temporibus interponerēt, hæ fuerunt. Prima, vt Episcopis Imperatoriâ auctoritate fultis nullum ab ethnicis in itinere crearetur periculum. Secunda, vt publicis sumptibus transeherentur: Tunc enim Epif-

copi magnâ paupertate preme-
 bantur, nec poterant tantos sump-
 tus sustinere ex Theodoro. Ter-
 tia quòd ciuitates in quibus com-
 modè poterat celebrari Concilium
 subditæ essent Imperatori. vnde
 absque illius consensu generales
 conuentus haberi non poterant:
 vt neque hoc tempore in vllâ ciui-
 tate absque consensu Principis pos-
 sent celebrari: cùm generales con-
 uentus Principibus suspecti ha-
 beantur. Denique etiamsi Impera-
 tores interdum authoritate propriâ
 Concilia congregarent, ius tamen
 propterea ad illa conuocanda sibi
 acquisiuisse nō est existimandum,
 hoc enim ex cōsensu Pontificū fe-
 cerunt: quæ autē ab aliquo cum al-
 terius consensu fiunt nullum plane
 ius proprium illi tribuere possunt.
 Quis enim dicet, vt exemplum do-
 mesticum producamus, Carolo

quinto in regnum Galliaꝝ vllum ius
 fuisse quaꝛsituꝝ? cuꝝ Franciscus pri-
 mus Galliaꝝ Rex edixit vt in omni-
 bus Galliaꝝ ciuitatibus per quas iter
 haberet clauꝝ illi à ciuibus offer-
 rentur, vt lites omnes decideret,
 extremóque quod aiunt, statuto
 terminaret, atque etiam capitali
 supplicio condemnatos regiã au-
 thoritate absolueret, & pro arbi-
 trio indulgeret. Hæc enim cuꝝ
 Rege volente ac consentiente fie-
 rent, nullum plane ius Gallicanaꝝ
 Monarchiaꝝ in Carolum quintum
 trásferebant. Sic sane licet Impera-
 tores olim Còcilia generalia coege-
 rint quia tamen id volente, con-
 sentiente, approbãte summo Pon-
 tifice præstabant, nullum propte-
 rea proprium ius ad ea conuocan-
 da sibi potuerunt acquirere.

Nam Ecclesia per & propter Chri- Pag. 24.
num. 14.
stum, Petrus autem per & propter

*Ecclesiam, sicut oculus per & propter
hominem subsistit.*

Quod de summo Pontifice ante
tea falsó & temere pronuntiauit,
nunc de D. Petro pronuntiat, eum
scilicet esse per Ecclesiam. Quod
tamen non minùs quàm alterum
facilè refellitur : Ecclesia enim
D. Petrum non elegit, neque vn-
quam illi dixit, *pasce oues meas,*
aut tibi dabo clauas regni cælorum,
sicut fecit Christus, ergo ab eo
non ab Ecclesiâ est electus. Forte
dicet cum Almaino Christum, in
electione D. Petri Ecclesiam præ-
uenisse, quandoquidem si nõ fui-
set ab eo electus, infallibiliter post
ascensionem eum erat electura.
Sed hoc gratis & absque ratione
dicitur. Quis enim primò Almaino
reuelauit euentum illum conditio-
natum? quòd nempe infallibiliter
Ecclesia D. Petrum elegisset, ma-

Ioan. vi.
Matth. 16.

De au-
thoritate
Eccl. c. 8.

ximè cum rationes dubitandi multæ sint. D. enim Andreas erat D. Petro ætate & vocatione senior: D. Ioannes discipulus vnicè à Christo dilectus, & cui reuelata fuerant secreta cœlestia: Iacobus Alpei erat frater Domini. Ideoque si Christus non elegisset D. Petrum, fortasse hos aut alios in electione ei prætulissent. Dicamus ergo D. Petrum esse quidem propter Ecclesiam, vt præmonuimus, non tamen per Ecclesiam, sed per Christum à quo clauēs regni cœlorum immediatè accepit.

Ioan. 1. &
vlt.

Qui contrariam sententiam, id est absolutam Pape potestatem sequuntur, primò statum Ecclesiæ cum eius regimine confundunt.

Pag. 42.
num. 14.

Sibi profecto non constat Anonymus, nec quid ipse velit satis perceptum habet: statum enim & regimen vt res multùm diuersas hîc se-

parat & distinguit, cum tamen statum prout à regimine distinguitur non possit definire. Necessè enim est statum esse potestaté aliquam supremam, quæ cum ad actum gubernationis necessariò, & per se referatur, non potest non esse regimen: aut si non sit potestas, erit inanis & otiosus quidam titulus, nullius iurisdictionis per se exercendæ capax. Respondebit forte statum esse id à quo tantùm vnitas, & ordo Republicæ petitur, non autem gubernatio, seu potestas iurisdictionis in alios; vt videre est in Republicâ Venetorum in quâ Dux licet sit omnium primus, per se tamen nullam habet potestatem, aut iurisdictionem in alios, sed tantùm cum optimatum seu Patriciorum consilio: & hoc est quod præcipuè toto suo libello intendit Anonymus, Pontificem nempe esse in Ec-

clesiâ, quod Dux ille est in Veneto-
 rum Republicâ. Itaut Pontifex sit
 quidem omnium primus, vt ab eo
 vnitas & ordo inferiorum & supe-
 riorum desumatur, nullam tamen
 sine Aristocratico consilio guber-
 nandi potestatem habeat. Quod
 certè non solùm est iniuriosû Pon-
 tifici, sed etiam prorsus hæreticum.
 De fide enim est statum Ecclesiæ
 esse Monarchicum, & Ecclesiam
 habere vnum supremum in terris
 visibilem Monarcham à quo gu-
 bernetur, vt contra nostræ ætatis
 nouatores luculenter demonstrant
 omnes melioris notæ Theologi.
 Atqui posito quòd ille Monarcha
 non possit absque optimatum con-
 silio Ecclesiam regere, status Eccle-
 siæ non magis dicetur Monarchi-
 cus, quàm status Venetorum, qui
 solùm vt norunt omnes, est Aristo-
 craticus; hoc autem de Ecclesiâ di-

cere temerarium est & hæreticum: cum Papa ut iam ostendimus, per se Ecclesiam regat, leges condendo, eas iuridicè interpretando, consilia generalia indicendo, excommunicationes latæ sententiæ decernendo, & alia id genus quæ à Duce Venetorum absque optimatibus præstari minimè possunt. Manifestum igitur est errasse Anonymum, ubi statum à regimine distinxit, & unum Monarchicum esse voluit alterum Aristocraticum: maxime cum in eo à Parisiensium Theologorum sententiâ apertè recedat: Alliacensis enim ita loquitur: *Dico quòd iura quæ loquuntur de plenitudine potestatis, intelliguntur de plenitudine iurisdictionis, et non de plenitudine ordinis et quod hæc plenitudo iurisdictionis residet in Romano Pontifice Petro succedente: Atqui plenitudo iurisdictionis nihil aliud est quàm regimen; Igitur illud erit Monarchicum*

in vno scilicet Romano Pontifice.

Almainus, *Christus*, inquit, *fuit sapientissimus, quia plenus scientiâ, et quod instituerit optimam politiam.* De potest. Eccle. cap. 4.
Sed optima politia, inquit, *regi debet regimine regali, vt docet Aristoteles in politicis, hoc est, vt sit vnus qui in vnumquemque autoritatē habeat, & nullus alius in eum. Itē sub finem capitis, Ideo*, inquit, *resolutoricè dicendum est, quod quantum ad iurisdictionem quæ respicit forum exterius, non est in omnibus Sacerdotibus æqualis, sed est vna suprema in ipso Pontifice etiam ex institutione Christi et non solùm humana.* Cùm ergo potestas suprema sit in ipso Papa suprema, ab eo non solùm ordo & vnitas, sed etiam autoritas gubernandi desumeretur.

Tertium & quartum, inquit, *non sunt vnus assis.* Pag. 24. num. 14.

Hæ scilicet duæ propositiones:

prior, Ecclesia in Synodo congregata nullum planè ius habet decerendi secluso aut non consentiente Romano Pontifice. Verùm supra ostendimus Anonymum hac in re miserabiliter cecutire: Nullus enim eorum qui stant à partibus Pontificum, vnquam ab Episcopis ius definiendi abstulit. Posterior, summus Pontifex omnes Canones vniuersalium Conciliorum ad Ecclesiasticam politiam spectantes potest ex animi sui sententiâ antiquare, iusque omne relaxare & nouum condere. Verum nemo etiam hoc defendit. Primùm enim duo sunt genera Canonum, alij ad fidem, alij ad mores referuntur: priores nullo modo potest antiquare, imo iis non minùs quàm alij fideles adstringitur: & sic intelligitur illud Zosimi, *contra statuta patrum condere aliquid vel mutare, nec huius*

25. qu. 1.
Can.
cõtra.

quidem potest sedis auctoritas: apud nos enim inconuulsis radicibus uiuit antiquitas, cui decreta patrum sanxere reuerēciam. Illudque Gregorij cum quatuor Concilia, tanquam quatuor Euangelia veneratur: Quia, inquit, dum sunt uniuersali constituta consensu, se & nō illa destruit, quisquis præsumat absoluere, quos ligant, aut ligare quos soluunt. Agunt enim Zozimus & D. Gregorius de conclusionibus & decretis fidei. posteriores verò qui ad mores spectant, iam satis ostēdimus eos posse à Pōtifice pro plenitudine suæ potestatis antiquari, non quidem ex animi sui sententiâ & ad arbitrium, ut calumniatur Anonymus, sed cum iustâ & rationabili causâ.

Dist. 15.
Can. sicut.

Procul dubio si verum amamus, omnibus hominibus est inditum, ut liberi & beati esse velint. Quis autē beatus est absque libertate? At si infallibilitas discernendi, in uno & solo habitat

Pag. 24.
n. 14.

Pontifice, nullus in Ecclesia conuentibus libertatem ferendæ sententiæ obtinet.

12. qu. 2. Nemo igitur beatus erit nisi libertate ferendæ sententiæ in Concilio gaudeat. ô te non tam censurâ quam risu & sibilo dignum ! vel enim de beatitudine patriæ agis, Doctor Anonyme, hæc autem si quid bene ex Theologia didicisti, in actione liberâ non consistit. Vel de beatitudine vię, at quis hanc adhuc beatitudinem in libertate ferendæ in Conciliis sententiæ cõstituat? Vniuersa plebs Christiana, Sacerdotes, & tu ipse, magnus licet magister audias, nunquã in hac vitâ beati essetis. Cum nequidẽ ad ferendam absolutè sententiã, quantuminũs ad liberè ferendam nõ admittamini. Sed hoc vt ridiculum mittamus. Certum enim est quicquid in cõtrarium iactes & effutias,

Prælatos in Concilijs libertate ferendæ sententiæ gaudere, imo-uerò in Concilio Lateranenſi vnicus Episcopus reſtitit alijs omnib⁹ qui poteſtatē Põtificis decreto ſpeciali cõfirmabant: itaut nunquam illud voluerit admittere: neque tamen propterea aut accusatus fuit, aut re- prehensus. Hoc ſatis vt arbitror agnoſcit Anonymus: ſed cum Antibellarmino hæretico illud ideo voluit obtrudere, vt Pontifices Romanos in tyrannos degeneraſſe perſuaderet.

Schola Pariſienſis quæ decretis Pag. 16.
Conſtantiensis Synodi nititur, docet num. 16.
Papam eo tantum in caſu iudicari
poſſe à Concilio, quo Eccleſiam noto-
riè ſcandalizat, eſtque incorrigibilis.

Non eſt ſingularis Scholæ Pariſienſis opinio, Papam in caſu quo pertinaciter, & publicè hæreſi ad- hæreret, iudicari poſſe à Concilio

Dist. 40.
Can.
si Papa.

generali: hoc enim omnes quotquot sunt Doctores asserunt: Tunc enim non est amplius Ecclesiæ membrum, quia nec interiùs per fidem internam, nec exteriùs per confessionem exteriorem fidei, Ecclesiæ adhæret: Atqui membrum est de ratione capitis, igitur non est amplius caput, ac proinde vel est depositus, vel deponendus à Concilio. Verùm in hoc non conquiescit Anonymus, sed vltteriùs progreditur; nempe propter quodlibet crimen scandalosum in quo esset incorrigibilis Papa, eù deponi posse, & debere: & quidem hæc est quorundam Parisiensium opinio, vt Gersonis & Almaini & quorundam aliorum: malè tamen Anonymus propter duos aut tres Doctores, dicit esse totius Scholæ Parisiensis: cùm nullum huius conclusionis decretum extet: dicam ergo

Deustitate Ecclesiæ cap. 12.

ergo liberè & ingenuè sententiam illam mihi Doctori Parisiensi, minimè probari: Primùm enim constat Pontificem iure Ecclesiastico deponi non posse, cùm sit supra illud, vt Rex supra ius ciuile: Tantùm ergo diuino iure deponi potest: Atqui iure diuino nullũ aliud crimen ab hæresi inducit depositionem: tum quia scriptum legitur. *Hæreticum hominem post unam* Ad Tit. 3. *vel alteram correptionem deuita, deprauatus est enim in suo sensu:* tum etiam quia quamdiu bene docent Prælati, tamdiu sunt audiendi & retinendi iuxta illud Matthei 13. *super* Matth. 13. *cathedram Moſis ſederunt Scribæ & Pharifæi, quęcumque dixerint ſeruate, & facite, opera vero eorum nolite facere,* ex quo liquidò constat, cùm propter quęcumque alia crimina, si hæresim excipias, Pontifex bene & legitimè docere non

desinat, eum propter illa non esse deponendum, sed tantum propter hæresim. Quamobrem dicendum est bonos mores in Pontifice, scientiam, charitatem, experientiam regiminis esse tantum dispositiones ad melius esse, ut loquuntur Scholastici; fidem verò, seu esse Christianum, ad necessè, seu ad simpliciter esse. Neque urgeat Anonymus, Epistolam Clementis ad Iacobum, in quâ testatur Clemens Petrum hæc verba dixisse cum ipsum institueret:

Almai-
nus cap.
11.

Neque enim iudicem aut cognitorem secularium causarum hodiè te cõstitui voluit Christus, ne præfocatus præsentibus hominum curis, non possis verbo Dei vacare, & secundum veritatis regulam discernere bonos à malis: & infra. Si enim mundialibus curis fueris occupatus, te ipsum decipies, & eos qui te audiunt. Non enim poteris quæ ad

salutem pertinent, plenius singulis quibusque distinguere, & ex eo fiet, ut & tu, tanquam non docueris que ad salutem pertinent, deponaris; & discipuli tui per ignorantiam pereant. Verum primò sole clarius est epistolam illam esse confictam, cum sex annis ante D. Petrum, & institutionem hanc Clementis, D. Iacobus Baronius ad annum 63. martyrio decesserit. Secundò, Ecclesia tunc non adeò ampla, & dilatata erat, ut curis mūdialibus tantopere distraherentur illius Prælati, præsertim cum ex Tertulliano, maior pars Christianorum tunc essent pauperes, & simplices, vigeretque adhuc illud Apostoli: Ad Cor. *Regnum Dei non multipotentes, nō multi nobiles, sed infirma elegit Deus.* Denique ex contextu epistolæ sequeretur summum Pontificem propter negligentiam esse ab Ecclesiâ deponendum, quod nemo ne quidē

Anonymus ipse dixerit. Clarum est igitur falsò & iniuriosè de supremo Pontificatu locutum esse Anonymum, cum in vniuersum pro crimine scandaloso in quo esset Pontifex incorrigibilis, ipsum è dignitatis sede deturbari ac deponi posse affirmavit. Pontifex enim propter solam hæresim deponi potest.

Pag. 17.
num. 16.

Gerfon alijque Doctores Parisienses uno verbo respondent nemini in suâ causâ credendum, nisi conformiter ad legem diuinam & naturalem loquatur.

Gerfonio & Almains nolim quicquam detrahere, nunquam tamen illorum hæc in re sententia mihi probabitur. Certum enim est licere Papæ & aliis Principibus, iuxta meliorem & receptiorem Doctorem sententiam, in suâ propriâ causâ, siue patrimonij, siue delicti

ius dicere: Capitulo, *Cùm venissent, de iudicijs. Cum super priuilegijs sedis Apostolicæ causa uertitur, nolumus de ipsis per alios iudicare.* Quantò uerò magis licebit istud in causis suarum dignitatum; in quâ etiam inferior, nisi aliàs recusetur, Iudex est competens : unde si inferioribus Prælati regulariter testificari sit licitum in causis suarum Ecclesiarû, capitulo, *insuper de testibus* : quantò magis supremo Ecclesiæ Pontifici ius suum dicere licebit, eique, quâuis in propriâ causâ, à subditis præbendus erit assensus. Unde cum Apostolus pro Apostolatu suo testimonium tulerit, neq; indecorum putauerit, suum in cælum raptum publicare, sanctissimi Pontifices martyrio, aut sanctitate clari, pro suâ Apostolicâ sede & Primatu iustè & legitimè poterunt decernere. Neque hîc importunè ogganniat

Anonymus, me à Doctorum Parisiensium castris & sententiâ discedere, nam quòd non sit Pontifici in suâ causâ credendum, nullibi à Parisiensi Facultate definitum inuenio.

Pag. 14.
NUM 14.

Certè, si hæc sententia inualescat, sequetur Christum extrema quæque passum, ut Ecclesiam sponsam, id est, universos Christianos despotico Romani Pontificis imperio subderet.

Christus extrema passus est, non ut Aristocratico Prælatorum imperio Christianos omnes subderet, sed potiùs ut Ecclesiam sibi gloriosam, non habentem maculam, neque rugam exhiberet, ut nos à seruitute Dæmonis eriperet, & transferret in regnum dilectionis suæ; verum si hæc Anonymi inualescat consequentia, Regi nostro grauis & non ferenda infertur iniuria: etsi enim illius regnum atque domi-

nium omninò sit independens, & absolutum, nulloque modo precarium, neq; aliter quàm per Dei gratiam, mediàte paternâ successione, quæsitum: non tamen Rex nobis despoticè & heriliter dominatur. Neque enim Gallia serua est, sed tantùm suo Regi subdita: Sic sanè, licet dominium Pontificum esset absolutum, neque dependens ab Ecclesiâ, sed tantum à Christo, ut alij Theologi, præter Parisienses perhibent, non propterea Pontifex omnes Christianos despoticè regeret. Nihil de propositione dico, sed ineptam & periculosam Anonymi consequentiam tantùm redarguo.

Sextò, dicere inferiorum Prælatorum & Paræcorum potestatem iurisdictionis esse immediatè à Christo, Evangelicæ & Apostolicæ consonat veritati.

Articulus est sextus censuræ Parisiensis contra quendam Theologū nomine *Sarrafin*, Ann. 1429. de quā, etsi nolim disputare aut digladiari, cū à decretis Facultatis Parisiensis, quādiu à summo Pontifice aut Concilio generali reprobata non fuerint, animus non sit recedere; dicam tamen contra Anonymum, alterum è duobus necessario sequi; vel huic articulo apertè illum contradicere, quando Pontificem, qui certè est de numero Prælatorum, potestatem à Ecclesiā & per Ecclesiam toto suo libello habere docet: vel certè suprēmi Pontificis conditionem Prælatorum inferiorum, nec non Parœcorum conditione esse ignobiliorem: hi enim ex sententiā Anonymi iurisdictionem à Christo habent immediatè: Summus verò Pontifex à solâ Ecclesiā & per Ecclesiam.

ENIMVERO cùm Anonymus tam initio quàm in fine libelli sui nomen Facultatis Theologiæ Parisiensis siue Sorbonæ impudenter & falsò ad suorum dogmatum confirmationem vsurpet; lubet hoc loco clarissimorum Doctorem sententias apponere, qui etsi pro maiori parte à partibus Conciliorum generalium supra Pontificem steterint, eius tamen auctoritatem, nunquam tam indignè ac Anonymus depresserunt, nec in eum ordinem quem libello suo explicat, coegerunt.

Primum ergo ordiemur à cõdemnatione errorum Malefoni Theologi Parisiensis, in quâ habetur hæc conclusio, *Ad sanctam sedem Apostolicam pertinet autoritate iudiciali supremâ circa ea quæ sunt fidei iudicialiter definire, utpote cuius fides nunquam deficit.* Huic autem apertè repugnat Anonymus, qui suo toto libello definitiones supremas in fide à Conciliis generalibus, siue Pontifex adsit, siue non pendere affirmat.

Libro sententiarum ad calcem.

PETRVS DE ALLIACO
ex magno collegij Nauarræ Magistro
Cardinalis & Archiepis. Cameracensis.

Ideo Dominus hoc prouidens (nempè scisma & dissensionem) contulit Petro pro se

De origi-
ne Eccle-
siasticæ
potestatis.
Concl. 2.

Et successoribus suis auctoritatem disponendi
Ministros Ecclesiæ, & determinandi eorum iu-
risdictionem dicens; *Pasce oves meas, id est, sis Pa-
stor & Prælatus generalis, ad quem pertinet dis-
positio & regimen regale ovium & ouilium, & sic
quamvis omnes Apostoli initio eandem habuis-
sent à Christo potestatem, & æqualem clavium
& iurisdictionis: non tamen iurisdictionem
sive materiam subiectam secundum aliquos, nisi
Petrus & cui committere voluit.*

Contra Anonymum, qui non vult in Pe-
tro prius, quàm in Ecclesiâ aut Apostolis
fuisse iurisdictionem.

De iure
vacantia-
rum.

Vnde ulterius sequitur quod Papa iure potuit
ordinationes maiorum & electivarum dignita-
tum, ac collationes aliorum beneficiorum sibi &
sedi Apostolicæ reservare, quia hæc antiquissimo
iure sibi competebant. Ne ergo Anonymus
insurgat aduersus Episcopatum colla-
tiones, quas sibi in Gallia Pontifex ad
nominationem Regis Christianissimi re-
tinuit.

Ex quo sub-infertur quod cum sedes Apo-
stolica in præmissis præscripserit, supposito quòd
summi Pontifices abusi fuerint, vel excesserint,
non propter hoc est ab eis ius illud tollendum.
Contraria habet Anonymus, ubi ait ius
electionum nunquam posse præscriptio-
ne aboleri.

IOANNES GERSON, DOCTOR
& Cancellarius Parisiensis.

Verumtamen hoc non impedit quominus Petro & successoribus eius immediatè: Ergo non ab Ecclesia, & per Ecclesiam, vt contendit Anonymus.

Plenitudo legis Ecclesiasticæ sic propriè sumptæ non potest esse de lege ordinaria, nisi in vnicò summo Pötifice formaliter, & subiectiuè: alioquin Ecclesiasticum regimen non esset Monarchicum, & habere posset multiplex caput ex æquo, quod apertè est hæreticum, quod tamen toto suo libello contendit Anonymus.

Sub finem libri de Ecclesiasticâ potestate apertè declarat, se non assertiuè de potestate summi Pontificis esse loquutum, sed solùm opinatiuè. *fnit, inquit, tractatulus magis ad inquisitionem veritatis quàm ad determinationem editus, &c. pro parte Cancellarij Parisiensis.. Cur ergo Anonymus ea dogmata Gersonis pertinaciter tuetur, quasi ipse determinatè, vt aiunt, loquutus esset.*

IACOBVS ALMAINVS DOCTOR
Parisiensis patriâ Senonensis.

Vni Petro & successoribus eius data est pote-

stas constituendi Canones, & dignitates Ecclesiasticas per vniuersum orbem, sicut dignitates & curas. Audi Anonyme cōstituēdi canōnes, & præterea conferendi Episcopatus.

Matthæi 18. amen, amen dico vobis quæcumque ligaueritis nulli, inquit, supposito tunc dedit potestatem iurisdictionis, sed solum quando, Ioannis cap. vltimo post resurrectionem dixit Petro, pasce oues meas, etiamsi essent aliqui Sacerdotes, scilicet in cænâ consecrati.

De potestate Ecclesiasticæ. cap. 3.
Papa non est de iure, sed supra ius Canonicum, quâ ergo fronte Anonymus, ei vult Pontificem subijcere?

Est quedam obligatio, quâ obligatur homo absque consensu imò eo inuito. Item, non potest quis obligari nisi per consensum vel ex præcepto, & voluntate superiorum, quia non est nisi hic duplex modus obligandi. Anonymus omnes Principatus quoad vim coactiuam ab hominum consensu pendere censet.

Cap. 12. de potest Ecclesiasticæ. conclus. 3.
Summus Pontifex in foro exteriori potest aliquid præcipere, cuius transgressio erit peccatum mortale, quæ non esset excluso tali præcepto. Anonymus putat Pontificem non habere potestatem instituendi leges, seu canones.

IOANNES MAIOR DOCTOR
Parisiensis.

Dico quod ad Pontificem spectat conuocare Concilium, & ita facit communiter, & sic aliquomodo dat robur Concilijs, quia est causa congregandi Concilij & paulopost. Pötificis auctoritas communiter est excepta in Concilijs, quia multæ leges Conciliorum sunt humanae, & interdum patiuntur exceptionem, & Πρωτεύειας, & Concilium non potest semper congregari. Videat Anonymus quo pacto hæc cum propositionibus quibusdam libelli sui consentiant.

IOANNES DE CELLAIA
Doctor Parisiensis.

Dominus Papa regit vniuersalem Ecclesiam & meritò potest vocari Rex, quod probat ex eo quod in Ecclesiâ de beato Petro canitur. Simon Petre antequam vocarem te, noui te, & super plebem meam te constitui: Ergo contra Anonymum regimen Ecclesiæ est regale & Monarchicum.

Item, Romanus Pontifex solum in casu hæreseos deponi potest, & non in quocumque alio crimine Ecclesiam scandalizante.

In 4 dist.
24. qu. 4
& 7.

Item, *Papa habet potestatem suam non ab Angelis, non ab Apostolis, non ab Ecclesiâ. Afferit Anonymus potestatem Papæ esse ab Ecclesiâ & per Ecclesiam.*

ROBERTVS CÆNALIS
 Doctor Parisiensis & Episcopus
 Abrincensis.

Lib. 2. de
 oblata ab
 hæreticis
 conditio.
 P^{ag}. 4².

Pontificis Monarchia ad hoc ut doctrinæ consensus retineatur, non solum utilis, sed etiam necessaria: imò & à Christo instituta & ab omnibus omnium ætatum Doctoribus asserta est.

GILBERTVS GENEBRARDVS,
 Doctor Parisiensis, Professor Regius,
 & Archiepiscopus Aquensis.

Nos multo magis summum Pontificem Christi vicarium appellabimus, eiusque successionem recensebimus ad seculorum extremum duraturam, & unam ex certis Ecclesiæ dotibus, quæ nos in Catholice gremio iustissimo teneat. Anonymus contra videtur Papam Ecclesiæ Vicarium statuere.

Lib. 3. pag
 101.

Ecclesia supra Petrum fundata est, unus Episcopus in Catholica Ecclesiâ à quo ceteri pendere debeant, & Romana Ecclesia ab omnibus.

alijs Ecclesijs pro matrice & radice Catholicæ Ecclesiæ est agnoscenda.

Hęc sunt quę cōtrā te quisquis es Anonymē (qui scilicet nuperrimē libellum de Ecclesiasticā & politica potestate edidisti) falsissima dogmata, & Ecclesiæ Christianæ perniciosissima, dicenda esse duxi. In quibus si quid durius & asperius dictum putes, memineris quæso *meliora esse vulnera diligentis, quàm oscula blandientis.* Ego quidquid hoc examine scripsi, pro veritatis causa scripsi, christiana Charitate incitatus. Hęc sane est (vt piē ac deuotē pro suo more loquitur D. Bernardus epistola ad Fulconem Archidiaconum lingonēsem popularem tuū) *quę ad te obiurgandum me compulit, quę tibi condolet, tibi compatitur; Nec frustra forsan tibi compatitur; dummodo patienter audias vnde compatiatur. A te se queritur offensam, expostulat læsam, læsa tamen non pronocat, sed spreta te renocat, licet læsa, licet offensa, si conuersus fueris ad illam obuiabit tibi quasi mater honorificata, & oblita sui ruet in amplexū tui.* Sed in quo, inquis, læsi, in quo offendi? in eo, inquam, quòd spiritalem summi Pontificis authoritatē libello tuo non imminueris tantum, sed quasi funditus sustuleris, quòd in Ecclesiam anar-

Prouerb.
27.

chiam induxeris, quòd Gallicanos antistites læseris quod denique sociorum tuorum ac Sorbonicæ domus pacem, & otium pèrturbaueris.

Hæc Ecclesiæ Catholicæ Apostolicæ & Romanæ Necnon sanctæ sedis Apostolicæ iudicio summissa sunt.

FINIS.

